

**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 572
інформаційно-аналітичне дослідження стану
паливно-енергетичного комплексу України

**ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2019 РОКУ**

Огляд ЗМІ з 01-15 ЖОВТНЯ 2019

- ♦ **Об'єднання енергетичної та екологічної політики. ВДЕ**
- ♦ **Проблеми збереження та розвитку ПЕК. Євроінтеграція. Енергоринок**
- ♦ **Стале проходження осінньо-зимового періоду 2019-2020 рр.**
- ♦ **Ядерна енергетика та промисловість**
- ♦ **Думки. Заяви**
- ♦ **Кадрові питання (нові призначення)**
- ♦ **Цікаві новини**

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2019 РОКУ

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-вересень 2019 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 114297,9 млн кВт·г, що на 1631,1 млн кВт·г, або на 1,4 менше, ніж за 9 місяців 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями генеруючих компаній вироблено 34651,4 млн кВт·г, що на 66,2 млн кВт·г, або на 0,2% більше, ніж за 9 місяців 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 7520,2 млн кВт·г, що на 124,8 млн кВт·г, або на 1,7% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 60562,3 млн кВт·г, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 321,0 млн кВт·г, або на 0,5%. Гідроелектростанціями та гідроакumuлюючими електростанціями за 9 місяців 2019 року вироблено 6161,2 млн кВт·г, що на 3821,3 млн кВт·г, або на 38,3% менше, ніж за 9 місяців 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 9 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 36,9%, виробіток електроенергії АЕС склав 53,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,4%. За 9 місяців 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 36,2%, 52,5% і 8,6%.

Виробництво електроенергії блок-станціями та іншими джерелами за 8 місяців 2019 року склало 1140,6 млн кВт·г, що на 170,8 млн кВт·г, або на 17,6% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 8 місяців 2019 року склало 3526,9 кВт·г, що на 1795,6 млн кВт·г, або на 103,7% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 9 місяців 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 14297,1 тис. Гкал тепла, що на 453,2 тис. Гкал або на 3,1% менше минулорічного показника за 9 місяців.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	9 місяців 2018 р.		9 місяців 2019 р.		+/- до 2018 р.	
	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	%
Виробіток електроенергії – всього	115929,0	100,0	114297,9	100,0	-1631,1	-1,4
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	41980,6	36,2	42171,6	36,9	191,0	0,5
ТЕС ГК - всього	34585,2	29,8	34651,4	30,3	66,2	0,2
ТЕЦ та когенераційні установки	7395,4	6,4	7520,2	6,6	124,8	1,7
ГЕС та ГАЕС, з них:	9982,5	8,6	6161,2	5,4	-3821,3	-38,3
ГЕС	8825,0	7,6	5183,2	4,5	-3641,8	-41,3
ГАЕС	1157,5	1,0	978,0	0,9	-179,5	-15,5
АЕС. всього	60883,3	52,5	60562,3	53,0	-321,0	-0,5
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1976,3	1,7	4108,6	3,6	2132,3	107,9
Блок-станціями та інш. джерелами	1106,3	1,0	1294,2	1,1	187,9	17,0

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-серпня 2019 року склав 16343,1 тис. тонн, що на 398,4 тис. тонн менше, ніж за 8 місяців 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – 13251,1 тис. тонн, що на 2,2 тис. тонн більше, ніж за 8 місяців 2018 року. Витрати вугілля склали 16992,4 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.09.2019 р. – 825,4 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.09.2019 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 825,4 тис.тонн, що на 1062,6 тис.тонн менше, ніж у 2018 році (1888,0 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 8 місяців 2019 р. спожито 26,8 тис. тонн, що на 93,4 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 р. Запас мазуту на 01.08.2019 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 32,5 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 8 місяців 2019 р. становило 2652,3 млн куб.м, що на 46,1 млн куб. м більше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 138,6 млн куб.м, що на 17,1 куб. м більше, ніж за 8 місяців 2018 р.

Станом на 05.09.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось 18,2 млрд куб. м природного газу, що на на 3,6 млрд куб. м або на 24,7% більше запасу газу порівняно з 05.09.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав 5,18 млрд куб. м.

За 9 місяців 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брутто), яке склало 110751,1 млн кВт·г, що на 684,0 млн кВт·г, або на 0,6% менше, ніж за 9 місяців 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало 89553,9 млн кВт·г, що на 105,9 млн кВт·г менше аналогічного показника 2018 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 8 місяців 2019 р.

(без урахування АР Крим т а м. Севаст ополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	110751,1	-684,0	-0,6		
Споживання ел.ен. (нетто)	89553,9	-105,9	-0,1	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	38550,9	-104,5	-0,3	43,1	43,0
у тому числі:					
Паливна	2533,4	-90,4	-3,4	2,9	2,8
Металургійна	22063,4	-53,8	-0,2	24,7	24,6
Хімічна та нафтохімічна	2702,2	306,8	12,8	2,7	3,0
Машинобудівна	2734,2	-237,9	-8,0	3,3	3,1
Будів.матеріалів	1668,5	-12,6	-0,7	1,9	1,9
Харчова та переробна	3294,6	34,7	1,1	3,6	3,7
Інша	3554,6	-51,4	-1,4	4,0	4,0
2.Сільгоспспоживачі	2778,0	-86,9	-3,0	3,2	3,1
3.Транспорт	4856,4	-234,3	-4,6	5,7	5,4
4.Будівництво	711,1	20,0	2,9	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	11276,5	-81,0	-0,7	12,7	12,6
6.Інші непромисл. споживачі	5444,4	469,0	9,4	5,5	6,1
7.Населення	25936,6	-88,2	-0,3	29,0	29,0

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії паливною промисловістю (на 3,2%), транспортом (на 3,8%) та комунально-побутовими споживачами (на 9,8%) та населенням (на 0,7%).

Видобуток вугілля. За 8 місяців 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **20,29 млн тонн** вугілля, що на 1774,1 тис. тонн (або на 8,0%) менше порівняно із січнем-серпнем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **16,3 млн тонн**, він зменшився на 1637,2 тис. тонн (або на 9,1%), коксівного – склав **3,93 млн тонн**, що менше на 136,9 тис. тонн (або на 3,4%).

Упродовж січня-серпня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **2,3 млн тонн**, що на 435,2 тис. тонн (або на 15,4%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 683,6 тис. тонн (або на 27,3%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 248,4 тис. тонн (або на 79,5%), а видобуток відповідно склав **1,82 та 0,56 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **1,417 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **13,9 млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,431 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 13,8 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-серпень 2019 року **1,323 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 році – 1,251 млн тонн) і **10,9 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 10,8 млрд куб. м).

Інші підприємства за 8 місяців 2019 року видобули **0,094 млн тонн** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,180 млн тонн) і **3,0 млрд куб. м** газу (у 2018 році – 3,0 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-вересні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **661,0 тис. тонн нафтової сировини** українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-вересні 2019 р. склав **361,1 тис. тонн**, що на 3,5% більше обсягу переробки за 9 місяців 2018 р.

У січні-вересні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-вересні 2019 р. було завантажено на 48,2% (у 2018 році на 46,5%).

Транспортування нафти. У січні-вересні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2018 р. на 298,0 тис. тонн (або на 2,6%) і склав **11125,0 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) протранспортовано **9367,0 тис. тонн**, що на 5,2% (або на 509,0 тис. т) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **1758,0 тис. тонн**, що на 13,6% (або на 211,0 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-вересень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **84,0%**, а на нафтопереробні підприємства України – **16,0%**.

**АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ
ЗА СІЧЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2019 РОКУ
(оперативні дані)**

ФОРМА РОЗПОДІЛ (про надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії)	Обсяги розподілу електричної енергії тис. кВт·год	Нараховано за послуги розподілу електроенергії тис. грн	Надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії Всього	
			тис. грн	%
Разом	82 885 923,4	39 401 687,6	42 226 912,3	107,2
АТ «Вінницяобленерго»	2 105 895,7	1 505 872,6	1 414 316,5	93,9
ПрАТ «Волиньобленерго»	1 155 140,9	845 233,0	839 310,9	99,3
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	12 950 085,0	3 312 678,0	4 272 956,2	129,0
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	2 196 598,5	1 691 925,8	1 989 067,6	117,6
АТ «Житомиробленерго»	1 717 533,4	1 335 511,6	1 413 100,1	105,8
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	1 312 973,2	1 236 210,9	1 221 467,0	98,8
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	5 858 087,1	1 838 762,2	1 806 601,8	98,3
АТ «Прикарпаттяобленерго»	1 733 503,2	1 230 350,3	1 276 660,8	103,8
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	6 831 956,5	1 744 742,6	2 564 907,2	147,0
ПрАТ «Київобленерго»	4 365 801,2	2 576 884,0	2 761 005,8	107,1
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	1 382 177,0	1 112 708,0	1 185 931,0	106,6
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	881 890,4	948 006,3	929 069,1	98,0
ПрАТ «Львівобленерго»	3 052 997,2	2 048 251,0	2 201 431,9	107,5
АТ «Миколаївобленерго»	1 910 950,7	1 112 919,7	1 156 096,5	103,9
АТ «Одесаобленерго»	4 230 007,8	2 832 974,9	2 812 926,4	99,3
ПАТ «Полтаваобленерго»	3 692 514,7	1 488 764,8	1 845 721,7	124,0
ПрАТ «Рівнеобленерго»	1 571 869,8	925 350,1	942 164,3	101,8
ПАТ «Сумиобленерго»	1 442 040,3	1 088 606,8	1 114 329,8	102,4
ВАТ «Тернопільобленерго»	936 262,0	859 576,8	899 086,3	104,6
АТ «Харківобленерго»	4 424 930,8	2 479 843,7	2 452 823,9	98,9
АТ «Херсонобленерго»	1 781 639,1	1 189 193,1	1 229 006,4	103,3
АТ «Хмельницькобленерго»	1 561 964,8	1 206 331,1	1 142 804,6	94,7
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 173 227,2	1 128 024,9	1 105 619,0	98,0
АТ «Чернівціобленерго»	964 531,2	734 813,8	757 984,7	103,2
ПАТ «Чернігівобленерго»	1 247 968,6	1 036 418,9	1 019 631,1	98,4
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	345 333,4	65 470,5	57 147,9	87,3
ДП «Регіональні електричні мережі»	977 409,6	251 882,3	159 041,3	63,1
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	4 785 469,3	206 687,5	237 492,0	114,9
ПрАТ «ПЕЕМ «Центральна енергетична компанія»	524 677,1	273 496,0	330 984,8	121,0
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	539 259,2	32 743,2	33 286,7	101,7
ПП «Гарант Енерго М»*	0,0	0,0	0,0	
АТ «Укрзалізниця»	4 207 224,2	1 046 075,2	1 040 886,1	99,5
КП «Міські електричні мережі»	24 004,2	15 378,1	14 052,5	91,4

* Відповідно до Постанови НКРЕКП від 17.09.2019 №1978 ПП «Гарант Енерго М» анульовано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії

Електропостачальники (Універсальна послуга)	Відпущено енергії за звітний період тис. грн	Оплачено за спожиту енергію за звітний період Всього	
		тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	60 084 408	57 011 958	94,9
ТОВ «Енера Вінниця»	1 933 707	1 840 665	95,2
ТОВ «Волиньелектрозбут»	1 336 386	1 235 949	92,5
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	5 307 691	5 303 014	99,9
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 480 135	2 277 938	91,8

ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	1 632 859	1 558 001	95,4
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	1 955 920	1 909 762	97,6
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	2 975 923	2 768 323	93,0
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	1 642 898	1 515 572	92,2
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	5 498 999	5 498 955	100,0
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	4 462 386	4 047 782	90,7
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	1 359 502	1 273 489	93,7
ТОВ «Енера Схід»	880 846	876 783	99,5
ТОВ «Львівенергозбут»	3 379 316	3 138 161	92,9
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 676 411	1 554 290	92,7
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	4 937 129	4 596 696	93,1
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 048 478	2 134 134	104,2
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 472 992	1 330 884	90,4
ТОВ «Енера Суми»	1 368 748	1 277 229	93,3
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1 234 687	1 135 989	92,0
ПрАТ «Харківенергозбут»	3 898 554	3 672 474	94,2
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	2 656 491	2 479 800	93,3
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	1 712 721	1 577 570	92,1
ТОВ «Черкасиенергозбут»	1 609 516	1 532 024	95,2
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	1 277 112	1 252 059	98,0
ТОВ «Енера Чернігів»	1 345 003	1 224 417	91,0

Постачальник «останньої надії»	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
ДПЗД «Укрінтеренерго»	2 986 326	1 568 204	52,5

Електропостачальники (Вільні ціни)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	30 638 808	32 017 003	104,5
ТОВ «Енера Вінниця»	839 240	801 176	95,5
ТОВ «Волиньелектрозбут»	356 399	343 282	96,3
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	4 854 963	5 403 475	111,3
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 124 535	2 098 011	98,8
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	756 477	764 102	101,0
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	370 773	392 522	105,9
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	755 894	766 051	101,3
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	873 840	845 561	96,8
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	6 442 359	7 213 502	112,0
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Схід»	746 385	762 307	102,1

ТОВ «Львівенергозбут»	2 427 259	2 349 912	96,8
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	905 755	865 942	95,6
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Полтаваенергозбут»	1 863 988	2 061 674	110,6
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Суми»	1 272 142	1 229 008	96,6
ТОВ «Тернопільелектропостач»	544 243	539 524	99,1
ПрАТ «Харківенергозбут»	2 126 121	2 222 728	104,5
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	733 127	706 309	96,3
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	695 256	670 238	96,4
ТОВ «Черкасиенергозбут»	812 372	814 201	100,2
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	430 180	457 768	106,4
ТОВ «Енера Чернігів»	637 474	621 625	97,5
ДПЗД «Укрінтеренерго»	70 026	88 087	125,8

Оператори систем розподілу Про оплату заборгованості споживачів за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити енергію станом на 01.01.2019	Оплата за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити електроенергію станом на 01.09.2019
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Всього по Україні:	33 107 433,3	5 146 870,5	27 733 488,6
ПАТ «Вінницяобленерго»	255 102,0	181 495,0	76 232,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	140 419,0	125 253,0	14 007,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	655 829,1	-84 807,6	742 456,9
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	946 400,0	230 256,0	741 297,0
АТ «Житомиробленерго»	161 395,0	126 553,0	31 832,0
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	148 912,0	119 921,0	24 377,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	2 080 834,0	400 340,0	1 678 164,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	225 418,0	210 909,0	14 509,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	271 461,0	-32 815,3	272 904,1
ПрАТ «Київобленерго»	540 854,0	427 417,8	113 436,2
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	152 902,0	127 304,0	25 598,0
ПАТ ДТЕК «Крименерго»	506 048,2	0,0	506 048,2
ВАТ «Луганськобленерго»	851 586,6	0,0	851 586,6
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	2 051 086,0	55 299,0	1 994 806,0
ПрАТ «Львівобленерго»	356 448,0	333 167,0	19 877,0
АТ «Миколаївобленерго»	212 302,0	132 341,8	79 803,2
АТ «Одесаобленерго»	612 429,0	472 061,0	140 368,0
ПАТ «Полтаваобленерго»	280 223,0	135 606,0	144 617,0
ПрАТ «Рівнеобленерго»	130 327,0	115 932,2	14 049,8
ПАТ ЕК «Севастопольенерго»	65 224,0	0,0	65 224,0
ПАТ «Сумиобленерго»	436 655,0	145 799,0	290 791,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	118 844,0	100 611,0	20 427,0
АТ «Харківобленерго»	2 583 486,0	636 316,0	1 594 670,0
АТ «Херсонобленерго»	299 818,0	195 326,0	102 523,0
АТ «Хмельницькобленерго»	148 155,0	128 002,0	20 153,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 035 222,0	331 816,0	1 704 297,0
АТ «Чернівціобленерго»	275 787,0	228 092,0	156 196,0
ПАТ «Чернігівобленерго»	171 955,0	137 866,0	26 200,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	2 313 967,0	49 783,0	2 305 686,0
ДП «Регіональні електричні мережі»	13 698 650,7	11 222,2	13 687 463,3
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	379 693,7	105 804,4	273 889,3

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-червень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала **100,63 млрд грн** при товарній продукції **104,23 млрд грн**, або **96,5%**.

За 6 місяців 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК “Енергоатом” – 102,3% (28477,0 млн грн), “Центренерго” – 91,5% (7894,1 млн грн), “Дніпроенерго” – 94,6% (8315,4 млн грн), “Донбасенерго” – 96,1% (3019,8 млн грн), “Західенерго” – 92,0% (14007,4 млн грн), “Східенерго” – 93,3% (7756,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 119,8% (1236,9 млн грн), Київтеплоенерго КП – 98,6% (2998,7 млн грн), ПрАТ “Укргідроенерго” – 101,6% (3550,0 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 964,4 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 53,5 тис. грн, **інші електростанції** – 94,4% (19808,0 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 102,3% (7447,3 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 90,2% (12269,2 млн грн), Укргазвидобування – 96,0% (52736,6 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 95,1% (3574,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 100,63 млрд грн при товарній продукції 104,2 млрд грн або 96,5%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-вересень 2019 року склали **99,3 млрд куб. м** (за відповідний період 2018 року – 97,0 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **77,9 млрд куб. м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 73,5 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **20,6 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 р. – 22,1 млрд куб.м), у тому числі:

- безпосередньо споживачі – 17,9 млрд куб., з них:
 - споживачі по фондах держадміністрацій – 9,9 млрд куб. м;
 - промислові споживачі – 8,0 млрд куб. м;
- виробничо-технологічні витрати та втрати природного газу склали 2,6 млрд куб. м (у 2018 році за відповідний період – 2,8 млрд куб. м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,186 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,285 млрд куб.м).

За січень-серпень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **66,318 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 65,446 млрд куб. м).

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування в галузі ПЕК освоєно **13563,3 млн грн** капітальних вкладень за січень-вересень 2019 року, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року складає 99,7%.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-вересень 2019 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – **5213,1 млн грн**:

- 242,84 км ліній електропередачі всіх напруг;
- 39,59 мВА трансформаторної потужності;
- 9,58 км волоконно-оптичних мереж зв'язку.

У вугільній галузі за січень-вересень освоєно **45,3** млн грн капітальних вкладень, у тому числі за джерелами:

- за рахунок коштів державного бюджету - 45,0 млн грн:

у тому числі за структурою :

- будівельно-монтажні роботи – 43,2 млн грн;
- інші витрати – 1,8 тис. грн;

- за рахунок власних коштів підприємств – 0,3 млн гривень.

Відповідно до затвердженого помісячного плану бюджетних асигнувань Міненерговугілля спрямувало замовнику будівництва ДП «Дирекція по будівництву об'єктів» кошти у сумі 45,0 млн грн, що дозволило здійснити розрахунки за виконані роботи та сплатити заробітну плату працівникам задіяним на будівництві шахти № 10 «Нововолинська».

Плановими обсягами асигнувань з Державного бюджету на січень-вересень 2019 року передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних підприємств» у сумі **240,4** млн гривень.

Фактично з початку року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **121,2** млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 59,9 млн грн;
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 11,3 млн грн;
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 50,0 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за серпень та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У вересні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **6030,4** млн кВт•г, що на 751,9 млн кВт•г менше порівняно з відповідним періодом 2018 року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у вересні 2019 р. становив **60,4** %, що на 7,5% менше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-вересні 2019 р. становила 53,0%. До Енергоринку за 9 місяців 2019 р. відпущено 60562,3 млн кВт•г електроенергії, що на 321,0 млн кВт•г менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У вересні 2019 року відбулося 1 порушення у роботі АЕС – на РАЕС № 3. З початку 2019 року зафіксовано 10 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3 (5), на ЗАЕС №1, №6, №3, №5, ХАЕС №1). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок – від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У вересні 2019 р. відбулася 1 поставка свіжого ядерного палива від АТ «ТВЕЛ» і 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

З початку 2019 р. відбулось 9 поставок свіжого ядерного палива – 4 від «Вестінгауз» і 5 від АТ «ТВЕЛ» та 3 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;

- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 08.10.2019 виконано:

- 9 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС № 3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС № 2, на РАЕС № 3; КНР: на РАЕС №1, №2, на ЗАЕС №2;
- 1 плановий поточний ремонт на ЮУАЕС №1;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 08.10.2019 виконуються:

- 4 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 08.08.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), РАЕС №4 (з 09.08.19 до 31.10.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №1 (з 29.9.19 до 23.12.19), ЮУАЕС №3 (з 16.5.19 до 17.11.19).

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У вересні 2019 р. вироблено **72,9 тонн уранового оксидного концентрату на суму 154,2 млн грн.** У порівнянні з відповідним періодом 2018 р. продукції вироблено на 14,5 тонн більше. З початку 2019р. вироблено 684,8 тонн УОК на суму 1627,3 млн грн, що на 119,8 тонн менше порівняно з показниками 2018 р. Заборгованість із заробітної плати станом на 08.10.2019 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». У вересні 2019 р. ДП «Смоли» вироблено 41,3 тонн основної продукції (іонообмінні смоли) на суму 10,4 млн грн. З початку 2019 року вироблено 41,6 тонн іонообмінних смол на суму 10,6 млн грн, що на 26,2 тонн менше показника 2018 року. Станом на 08.10.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становить 4,1 млн грн.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. наказом Міністерства енергетики від 03.12.2018 № 611 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2019 році та в осінньо-зимовий період 2019/2020 року» передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 56 (13545 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 43 (10245 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 6 (1515 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 7 (1785 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях виконати всіма видами ремонтів 9 (1670 МВт) енергоблоків, 16 (3637 т/год) парових котлів та 8 (376,8 МВт) турбоагрегатів.

У теплових мережах виконати капітальний ремонт 7,52 км трубопроводів.

На гідроелектростанціях виконати капітальний ремонт і реконструкцію 30 (1352,18 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 08.10.2019 відповідно до затвердженого графіку:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтовано 40 (9439 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом – 31 (7364 МВт) енергоблоків;

- середнім ремонтом – 4 (890 МВт) енергоблоки;
 - капітальним ремонтом – 5 (1185 МВт) енергоблоків;
- У ремонті перебувають 6 (1606 МВт) енергоблоків, а саме:
- в поточному ремонті – 2 (381 МВт) енергоблоків;
 - в середньому ремонті – 2 (625 МВт) енергоблоки;
 - в капітальному ремонті – 2 (600 МВт) енергоблоки.

З них в технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2019 енергоблок ст. № 1 Трипільської ТЕС та в технічному переоснащенні (середній ремонт) в термін по 31.10.2019 енергоблок ст. № 1 Криворізької ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 7 (1320 МВт) енергоблоків, 13 (2710 т/год) парових котлів та 6 (276 МВт) турбоагрегатів.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 14 (587,3 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходяться 14 (745 МВт) гідроагрегатів.

На **атомних електростанціях** виконано:

- 8 планово-попереджувальних ремонти – СПР: на ЗАЕС №3, 6, 4, 2, на ЮУАЕС № 2; КНР: на РАЕС №1, №2, №3;
- 1 плановий поточний ремонт на ЮУАЕС №1;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 09.09.2019 виконуються:

- 4 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 08.08.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), ЗАЕС №5 (з 03.06.19 до 27.09.19); РАЕС №4 (з 09.08.19 до 31.10.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №2 (з 13.03.2019 до 18.08.2019), ЮУАЕС №3 (з 16.05.2019 до 17.11.2019).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяця 2019 р. складають **401,7 г/кВт·г**, що на **2,2 г/кВт·г** більше ніж за відповідний період 2018 р. (403,2 г/кВт·г).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяця 2019 р. **373,4 г/кВт·г**, що менше в порівнянні з відповідним період минулого року на **6,8 г/кВт·г**.

Середньомісячна заробітна плата. На січень-серпень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить (01.09.2019):

- електроенергетика – 13954 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 2991 грн*);
- атомно-промисловий комплекс – 23276 грн (*більше на 6504 грн*);
- нафтогазовий комплекс – 10312 грн (*більше на 861 грн до показників держпідприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 11229 грн (*більше на 1566 грн для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.10.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що

розташовані на території, яка контролюється українською владою, становила **390,3 млн грн** і збільшилась з початку року на **30,2 млн грн (або на 28,2%)**, у т.ч.:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 10384,8 тис. грн, або на 39,9%;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 5131,0 тис. грн, або на 181,4%;
- вугільна галузь – збільшилась на 222 884,4 тис. грн, або на 160,5%;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась на 1060,0 тис. грн, або на 49,5%.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні втрати електроенергії в електричних мережах

За 8 місяців 2019 року **загальні технологічні витрати** електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг становили **10,3 млрд кВт·г** або **10,9 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2018 р. відбулося їх зменшення на **0,3 млрд кВт·г** або на 0,3 в.п. (10,6 млрд кВт·г або 11,2 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за січень-вересень 2019 року склала **12,0 млрд кВт·г** або **12,7%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на **0,4 млрд кВт·г** або на 3,2 в.п. у порівнянні з минулим роком (12,4 млрд кВт·г або 13,1% у минулому році).

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за січень-вересень 2019 р. заощаджено **116,4 млн кВт·г** електроенергії (на 24,8% вище планового показника).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 9 місяців 2019 року **експорт електроенергії становить 4508,6 млн кВт·г**, що на 8,5 млн кВт·г менше ніж за 9 місяців 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 501,3 млн кВт·г, в країни Східної Європи – 4007,2 млн кВт·г, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВт·г.

За січень-вересень 2019 року територією України протранспортовано (транзитом) **66,31 млрд куб.м природного газу** (за цей період 2018 року – 65,44 млрд куб.м).

Станом на 01.10.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **20,4 млрд куб. м природного газу**, що на 4,2 млрд куб. м або на 25,9% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-вересня 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **11125,0 тис.тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. зменшився на 298,0 тис. т (або на 2,6 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **9367,0 тис. т**, що на 509,0 тис. т (або на 5,2%) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 211,0 тис. т (або на 13,6%) і склало **1758,0 тонн**.

За січень-вересень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 84,0%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 16,0%.

♦ **Об'єднання енергетичної та екологічної політики. ВДЕ**

Урядовий портал, 02.10.2019

Уряд затвердив Положення про Міністерство енергетики та захист довкілля України

Уряд Постановою від 18 вересня 2019 р. № 847 вніс зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів та затвердив Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля у зв'язку з утворенням нового Міністерства шляхом перейменування Мінприроди і реорганізації Міненерговугілля.

Зазначеним Положенням визначаються основні завдання та функції Міністерства енергетики та захисту довкілля. Зокрема, це **забезпечення формування та реалізація державної політики у паливно-енергетичному комплексі, у сфері:**

- охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки;
- геологічного вивчення та раціонального використання надр, поводження з відходами, з пестицидами та агрохімікатами;
- подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, радіаційного захисту, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, охорони та раціонального використання земель;
- здійснення державного геологічного контролю у сфері збереження озонового шару, регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та адаптації до його змін і виконання вимог Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї, Паризької угоди;
- здійснення державного управління у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки;

Також до функцій Мінекоенерго, згідно з Положенням, належить забезпечення формування та у межах повноважень **реалізація державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства та безпеки мореплавства суден флоту рибного господарства, лісового та мисливського господарства тощо.**

Через Міністра енергетики та захисту довкілля віднині координується діяльність **Державного агентства рибного господарства України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної інспекції енергетичного нагляду України та Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України.** Також до сфери управління Мінекоенерго належать Державне агентство України з управління зоною відчуження та Державна служба геології та надр України.

З Постановою можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d8/df4/bfd/5d8df4bfd1d3d474813795.doc>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 02.10.2019

У кошторисі мають зрости видатки на екологічні програми

Марина Кривда

30 вересня відбулося засідання Комітету з питань екологічної політики та природокористування. Йшлося про проект закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (№ 2000), внесений Кабінетом Міністрів України.

У засіданні комітету взяли участь міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** і заступник міністра фінансів України **Василь Шкураков**.

Комітет з питань екологічної політики та природокористування ухвалив рішення рекомендувати Комітету з питань бюджету та Кабінету Міністрів під час опрацювання проекту державного кошторису збільшити видатки на 14592710,5 тис. гривень від запропонованих урядом. Так, народні депутати рекомендували збільшити видатки Міністерства енергетики та захисту довкілля України, зокрема, на програми «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів», «Збереження природно-заповідного фонду» та «Здійснення природоохоронних заходів».

Комітет також рекомендував передбачити фінансування за бюджетними програмами «Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища», «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення природоохоронних заходів на об'єктах комунальної власності».

Під час засідання також було рекомендовано збільшити видатки на потреби Державної служби геології та надр України, Державної природоохоронної служби України, Державного агентства водних ресурсів України, Державного агентства України з управління зоною відчуження, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій і Міністерства розвитку громад та територій України.

На засіданні було також розглянуто питання про створення робочої групи із законодавчого врегулювання видобутку бурштину. Тим часом міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель повідомив, що міністерство розробляє низку законопроектів, покликаних унормувати видобуток цього каменю. За словами О. Оржеля, одним із головних завдань є зробити неможливим експорт бурштину-сирцю. Тож на комітеті було вирішено створити робочу групу із законодавчого врегулювання питань видобутку бурштину.

<http://www.golos.com.ua/article/322272>

Українські Новини, 08.10.2019

За 9 місяців інвестиції в будівництво об'єктів ВДЕ становили €2 млрд

"Понад 2 млрд євро інвестовано в більш як 2 500 МВт нових потужностей відновлюваної електроенергетики, введених в Україні за 9 місяців цього року", - йдеться в повідомленні Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження.

Зокрема, за 9 місяців було встановлено більш як 2 ГВт потужностей сонячних електростанцій (СЕС), майже 400 МВт потужностей вітряних електростанцій (ВЕС), 24 МВт біогазових установок, 13 МВт об'єктів малої гідроенергетики та 4 МВт об'єктів на біомасі.

Також за 6 місяців 2019 року було введено близько 120 МВт потужностей побутових СЕС.

"Крім цього, завдяки цим новим об'єктам загальна потужність відновлюваної електроенергетики зросла вдвічі тільки за 9 місяців: з близько 2,3 ГВт станом на кінець 2018 року до близько 5 ГВт станом на 1 жовтня 2019 року", - зазначив голова Держенергоефективності **Сергій Савчук**.

Також наголошується, що такі темпи введення об'єктів ВДЕ дадуть можливість виконати міжнародні зобов'язання і досягти мети Національного плану дій з ВДЕ до 2020 року в частині електроенергетики.

Енергореформа, ExPro, Цензор.нет, 10.10.2019

Проблема высоких "зеленых" тарифов будет решена благодаря "общению" с получившими их компаниями – Зеленский

Президент Украины **Владимир Зеленский** считает слишком высокими предоставленные ранее специальным законом "зеленые" тарифы и рассчитывает, что эта проблема будет решена путем "общения" с получившими такие тарифы компаниями.

"Таких "зеленых" тарифов действительно нет нигде в Европе. У нас они наивысшие. Думаю, что проблема будет решена благодаря общению с компаниями, которые уже имеют контракт (на "зеленые" тарифы – ред)", – сказал глава государства в рамках пресс-марафона в Киеве.

Он отметил, что ситуация "очень сложная", так как есть контракты со множеством компаний, которые уже получили такие "зеленые" тарифы.

"А теперь вдруг им говорим: а давайте менять тариф", – пояснил проблему Зеленский.

В то же время он считает необходимым найти нормальные тарифы, которые являются рыночными.

"Правительство знает, что мы не должны терять отношения с компаниями, иностранными в том числе, которые уже имеют контракт. Я думаю, они решат этот вопрос, но они (тарифы – ред) очень высокие... Думаю, нужно снижать, нужно, чтобы все-таки был рынок", – сказал президент.

Премьер-министр **Алексей Гончарук** на встрече с бизнесом 4 октября заявил, что правительство против ретроспективного пересмотра тарифов. "Пересмотр налоговых условий задним числом не является допустимым", – заявил глава правительства.

<http://reform.energy/news/problema-vysokikh-zelenykh-tarifov-budet-reshena-blagodarya-obshcheniyu-s-poluchivshimi-ikh-kompaniyami-zelenskiy-12679>

Додаткова інформація на цю тему – Українські новини, Капітал, 11.10.2019 «Изменение зеленых тарифов - это нарушение законодательства, - Чех». Пересмотр зеленых тарифов нарушает законодательство Украины и станет плохим сигналом для инвесторов. Об этом заявил экс-замминистра энергетики и угольной промышленности Украины **Сергей Чех**.

"Ретроспективное изменение - это вообще нарушение законодательства. Нет такой даже международной практики. Вы же понимаете, любой закон тогда заслуживает уважения, когда обратной силы не имеет", - заявил Чех.

Ранее глава правления биоэнергетической ассоциации Украины **Георгий Гелегуха** заявил, что ретроспективный пересмотр зеленых тарифов будет опротестован бизнесом в суде и негативно повлияет на имидж Украины.

<https://ukranews.com/news/659365-izmenenie-zelenyh-tarifov-eto-narushenie-zakonodatelstva-cheh>

ExPro, Капитал, 10.10.2019

Янез Копач: Price caps спотворюють цінові сигнали та обмежують можливість роботи пікових потужностей
Фрагменти з інтерв'ю Янеза Копача,
голови Секретаріату Енергетичного Співтовариства

Дмитро Сидоров

— ...Секретаріат вітає старт роботи нової моделі оптового ринку електроенергії в Україні. В той же час, ми бачимо деякі нерозв'язані питання, такі як борги, покладання спеціальних обов'язків, перехресне субсидіювання та ін., вирішити які має українська влада (парламент, НКРЕКП та Кабінет міністрів).

— Україна зробила перші кроки на шляху впровадження ринку електроенергії, але нова модель була запроваджена з багатьма обмеженнями і не всі з них відповідають європейським стандартам та практиці. Діюча організація ринку має обмеження, що стосуються ціноутворення на оптовому та роздрібному рівнях, а також продовжується практика застосування регульованих тарифів для домогосподарств. Наступними кроками мають бути усунення перехресного субсидіювання, перегляд механізму ПСО, розв'язання проблеми боргів та вжиття заходів для недопущення їх накопичення, також має бути завершено проведення анбандлінгу та сертифікації системного оператора. Вирішення цих завдань вимагає співпраці між усіма відповідальними інституціями та участі незалежного і сильного регулятора.

<https://expro.com.ua/statti/yanez-kopach-price-caps-spotvoryuyut-cnov-signali-ta-obmejuyut-mojlivst-roboti-pkovich-potujnostey->

Офіційний портал Верховної Ради України, 08.10.2019

У Комітеті з питань екологічної політики та природокористування проведено засідання Робочої групи з підготовки проектів законів про внесення змін до законів «Про стратегічну екологічну оцінку» і «Про оцінку впливу на довкілля»

У Комітеті з питань екологічної політики та природокористування під головуванням очільника Комітету **Олега Бондаренка** проведено перше засідання Робочої групи щодо підготовки проектів законів про внесення змін до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та про внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

У засіданні взяли участь народні депутати: заступник голови Комітету **Олена Криворучкіна**, заступник голови Комітету **Олександр Маріковський**, голова підкомітету з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи **Ігор Кривошеєв**, голова підкомітету з питань державного моніторингу навколишнього природного середовища **Павло Якименко**, член Комітету **Андрій Задорожний**; почесний директор європейської комісії, експерт **Джордж Кремліс**, представники Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Міністерства фінансів України, директор департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської облдержадміністрації **Руслан Стрілець**, голова Асоціації «Експерти з оцінки впливу на довкілля» **Максим Глушаниця**, а також представники бізнесу.

Представники Мінекоенерго **Володимир Бучко** та **Марина Шимкус** детально розповіли учасникам засідання щодо практичного застосування Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Щодо необхідних, на думку екобізнесу, змін до конкретних статей Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» надала коментарі **Людмила Циганок...**

<https://rada.gov.ua/news/Novyny/182429.html>

Урядовий портал, Енергореформа, 11.10.2019

Енергостратегія України до 2035 може бути переглянута для інтеграції кліматичного та енергетичного планів дій до 2030 року – Ірина Ставчук

10 жовтня 2019 року у Міністерстві енергетики та захисту довкілля відбулася спільна нарада між департаментом клімату, енергетичними департаментами, Мінрегіоном, ДАЕЕ та експертами щодо подальших кроків розробки сценаріїв для визначення національного внеску скорочення викидів парникових газів до Паризької Угоди та розробки інтегрованого кліматичного та енергетичного планів дій до 2030 року.

“Є загальна згода, що кліматичний та енергетичний плани дій мають бути узгодженими між собою процесами. Напрацювання стануть основою для можливого перегляду Енергостратегії України до 2035 року”, – зазначила **Ірина Ставчук**, заступниця Міністра енергетики та захисту довкілля.

Найближчим часом планується відновлення роботи відповідних робочих груп, щоб усі зацікавлені сторони мали можливість надавати свої коментарі і пропозиції до процесу і моделей.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245404875

♦ Проблемы збереження та розвитку ПЕК. Євроінтеграція. Енергоринок

Деловая столица, Минпром, 01.10.2019

Тарифы, земля, Приватбанк.

Что Украина готова сделать ради 10 млрд долл от МВФ

Александр Суков

Украина надеется на новую программу сотрудничества с Фондом, которая поможет преодолеть 2021 г. с пиковыми выплатами по внешнему долгу

Миссия МВФ, которая находилась в Киеве с 12 сентября, 26-го завершила свою работу. По итогам ее глава **Рон ван Роден** заявил, что с украинскими властями достигнута договоренность о подготовке новой программы финансирования, обсуждение которой будет происходить в ближайшее время.

По прогнозам НБУ, соглашение о новой программе расширенного финансирования с МВФ на срок до четырех лет и объемом от \$5 млрд до \$10 млрд может быть достигнуто до конца этого года. Оно должно будет заменить предыдущую краткосрочную программу Stand By, которая была разработана как переходная, - для поддержки макроэкономической стабильности в Украине на период президентских и парламентских выборов.

Теперь стороны планируют обсудить, какие домашние задания будет выполнять украинское правительство и сколько денег за это МВФ сможет предоставить.

Примерные контуры требований МВФ к Украине ван Роден очертил в заявлении по итогам визита, отметив, что миссия Фонда провела продуктивные дискуссии о том, какую политику должна проводить новая власть.

Месседж МВФ по поводу открытия рынка в энергетическом секторе пока под вопросом. После введения новой модели рынка правительство предприняло шаги, которые должны стать гарантией низких тарифов на электроэнергию для населения. Сделано это было за счет "Энергоатома", которому искусственно ограничили возможность конкурировать на рынке со своей дешевой электроэнергией. Тезис о снижении роли государства и олигархов в экономике также достаточно красноречив. Если говорить об энергетическом секторе, то последнюю государственную тепловую энергогенерирующую компанию "Центрэнерго" правительство все никак не решится приватизировать.

По словам экономического эксперта **Алексея Куца**, на сегодняшний день украинские власти сделали очень много для продолжения сотрудничества с МВФ: планируют перевести население и теплокоммунэнерго на закупки газа по рыночным ценам, планируется принять самый дискриминационный по отношению к работникам Трудовой кодекс, проект бюджета сверстан в пользу кредиторов (на выплату и обслуживание долгов пойдет каждая третья гривня), будет ужесточена фискальная политика в отношении ФОПов. Однако, по мнению Куца, камнем преткновения в продолжении сотрудничества Украины с МВФ служат два пункта. Первый - ситуация с Приватбанком...

Второй камень преткновения - независимость Нацбанка. По мнению Куца,

МВФ преследует интересы внешних кредиторов и хочет, чтобы все ресурсы, в том числе бюджетные и фискальные, были направлены на выплату внешних и внутренних долгов, тогда как украинские власти хотят поставить во главе НБУ послушное руководство, что позволит включить печатный станок и финансировать за счет этого инфраструктурные и промышленные проекты, компенсировать процентные ставки по кредитам, снижать учетную ставку и т. д.

С последними тезисами согласен и специалист отдела продаж долговых ценных бумаг Dragon Capital **Сергей Фурса**. По его словам, МВФ хочет гарантий, что украинское правительство не перейдет "красную черту": что не будет компромисса по Приватбанку и что независимость НБУ не пострадает. Украина, считает эксперт, остро нуждается в деньгах от Фонда, поскольку без них не сможет справиться с пиковыми выплатами по внешнему долгу, которые пригодятся на следующий год. По мнению Фурсы, украинский президент обречен сделать все, чтобы сохранить сотрудничество с МВФ, даже если придется пойти на болезненное повышение тарифов или действовать в ущерб интересам **Коломойского**.

<http://www.dsnews.ua/economics/chego-izvolite-cho-mvf-hochet-ot-ukrainy-27092019220000>

Delo.ua, podrobnosti.ua, Украинские Новости, 02.10.2019

Ольга Кошарная: Импорт электроэнергии из РФ – это поддержка оккупанта

Ни в одной стране не делается так, что имея собственные избыточные мощности и дешевую электроэнергию с АЭС, импортировать электроэнергию из России и поддерживать тем самым оккупанта, говорит эксперт.

"В Беларуси нет избытка электроэнергии. Значит, соответственно идет транзит из России. Кроме всего прочего, Российская Федерация усиленно искала рынки сбыта на экспорт электроэнергии из будущей белорусской Островецкой АЭС, а там два энергоблока будут готовы в следующем году. Это 2400 мегаватт установленной мощности. Это очень много для Беларуси. Они 18 миллиардов киловатт-часов где-то производят в год при потреблении Беларуси 35 где-то миллиардов киловатт-часов, из которых 50% — это на ГЭС у них, остальное — ТЭЦ на российском. Поэтому РФ лоббировала в Польше, в Литве, чтобы покупали, через Брюссель. Это вообще для них идеальный выход", — объяснила медиа-директор ассоциации "Украинский ядерный форум" **Ольга Кошарная**.

1 октября была осуществлена первая поставка электроэнергии из России в режиме импорта. Поставка проведена ровным графиком мощностью 100 МВт. Об этом свидетельствуют данные на сайте "Укрэнерго". По данным источника на рынке, импорт осуществлен компанией "Юнайтед Энерджи", которую связывают с **Игорем Коломойским**.

Ранее также директор энергетических программ Центра Разумкова **Владимир Омельченко** высказал мнение, что решение парламента, разрешившее импорт электроэнергии из России, ставит под угрозу интеграцию отечественной энергосистемы с ЕС и усиливает энергозависимость Украины от России.

<https://delo.ua/business/import-elektroenergii-iz-rossii-eto-podderzhka-358748/>

Додаткова інформація на цю тему – Энергореформа, Украинские Новости, БизнесЦензор, Економічна правда, 02.10.2019 «Украина возобновила коммерческий импорт э/э из РФ». Украина 1 октября 2019 года возобновила

коммерческий импорт электроэнергии из РФ, сообщили в операторе системы передачи НЭК "Укрэнерго".

В компании напомнили, что в соответствии со ст. 38 и 39 закона "О рынке электроэнергии" ОСП обязан предоставлять недискриминационный доступ к сечению.

Как уточнил глава энергетического комитета в Верховной Раде **Андрей Герус**, поставленная в страну по импорту 1 октября российская э/э продавалась на рынке "на сутки вперед" (РСВ), и это было разрешено еще редакцией закона "О рынке э/э" от 2017 года.

По его данным, заключенный трейдером договор предусматривает возможность реализации э/э только на РСВ и балансирующем рынке, без права прямой поставки конечным потребителям по прямым договорам.

<http://reform.energy/news/ukraina-vozbnoivila-kommercheskiy-import-ee-iz-rf-12616>

Економічна правда, БизнесЦензор, 02.10.2019 **«Імпортувати електроенергію з Росії в жовтні планують 5 компаній»**. П'ять українських компаній викупили доступ до 1,1 ГВт пропускної здатності мереж для імпорту електроенергії з Росії в жовтні. Про це ЕП повідомили учасники ринку.

301 МВт перетину купила компанія "Де Трейдинг" власника "Донбасенерго" **Максима Єфімова**.

250 МВт придбала "Еру Трейдинг" **Ярослава Мудрого і Дейла Пері**.

249 МВт перетину отримала компанія "ТАС Енергія України" **Сергія Тігіпка**, 199 МВт - "Д Трейдинг", що входить в ДТЕК **Ріната Ахметова**.

100 МВт перетину придбала компанія "Юнайтед Енерджі" з орбіти **Ігоря Коломойського**.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/10/2/652206/>

Украинские Новости, LB.ua, 02.10.2019 **«Снижение price caps может привести к веерным отключениям электроэнергии, - член комитета ВР по энергетике»**. "Снижение верхней границы цены электроэнергии больно ударит по госшахтам. Энергетики будут вынуждены покупать у них уголь по более низкой цене. По себестоимости угля шахт 3,9 тыс. грн/т это может окончательно добить государственный угольный сектор, задолженность по зарплате в котором составляет 1,3 млрд. грн. Инициаторы снижения прайс-кепов это учли? Очень хочу увидеть от них соответствующие выкладки и обоснования ", - написал Бондарь.

Председатель Независимого профсоюза горняков Украины **Михаил Волынец** заявил, что существующие ограничения (price caps) на рынке электроэнергии едва покрывают цену угля, поэтому отказ НКРЭКУ их снижать обоснован.

<https://ukranews.com/news/657017-snizhenie-price-caps-mozhet-privesti-k-veernym-otklyucheniyam-elektroenergii-chlen-komiteta-vr-po>

Главком, 02.10.2019 **«Зниження price caps призвело б до колапсу енергоринку, - Кушнірук»**. «Якщо у теплоелектростанцій будуть знижені нинішні обмеження щодо ціни, то вони почнуть діяти або в збиток, або можуть сказати: соррі, ми йдемо з ринку. Тобто, ми готові продавати електроенергію на добу вперед або по прямим контрактам, але ми просто йдемо з ринку внутрішньодобового, тому що ви встановили нам обмеження, які роблять не вигідним виробництво цієї електроенергії», - пояснив економічний експерт **Борис Кушнірук**. Він вважає, що така ситуація може спровокувати серйозні проблеми на енергоринку і викликати дефіцит електроенергії та дестабілізацію енергосистеми України.

<https://glavcom.ua/economics/finances/znizhennya-price-caps-prizvelo-b-do-kolapsu-energorinku-kushniruk-629476.html>

Главком, Апостроф, Прямий, 02.10.2019 «Ініціатива Геруса про зниження прайс-кепів є відвертим лобізмом інтересів олігарха Коломойського – Корольчук». Голова комітету ВР з питань енергетики та житлово-комунальних послуг **Андрій Герус** лобіює інтереси Коломойського в енергетиці. Про це заявив член спостережної ради Інституту енергетичних стратегій **Юрій Корольчук** в інтерв'ю, коментуючи рішення НКРЕКП залишити незмінними граничні ціни на ринку електроенергії (price caps).

Президент Асоціації енергетики України **Олександр Трохимець** також вважає, що лобісти олігарха Ігоря Коломойського домагались від НКРЕКП зниження цінових обмежень на ринку електроенергії з метою здешевлення струму для його підприємств.

<https://glavcom.ua/economics/finances/iniciativa-gerusa-pro-znizhennya-prays-kepiv-je-vidvertim-lobizmom-interesiv-oligarha-kolomoyskogo-korolchuk-629465.html>

Експрес, 10.10.2019 «**Восьма правка для Коломойського, або Чи є об'єктивні причини імпортувати електроенергію з Росії?**». «Об'єктивних причин для імпорту з РФ нема, — вважає **Дмитро Маруніч**, співголова Фонду енергетичних стратегій. — Дефіциту електроенергії у нас немає, бо маємо дешеву електроенергію з АЕС. На мою думку, такий крок обумовлений не потребами внутрішнього споживання, а є елементом діяльності лобістів у парламенті.

— *Чим Україні може загрозувати російський імпорт?*

— Це порушення міжнародних зобов'язань, така правка відкидає наші євроінтеграційні прагнення назад, адже євроінтеграція передбачає від'єднання української енергетичної системи від російської і приєднання до європейської, — пояснює **Олександр Трохимець**, юрист, експерт із енергетичних питань. — Крім того, ми повертаємося до енергозалежності від Росії.

<https://expres.online/news/vosma-pravka-dlya-kolomoyskogo-abo-chi-e-obektivni-prichini-importuvati-elektroenergiyu-z-rosii>

Укрінформ, 11.10.2019 "**Зеленський обіцяє розібратися з енергетичним законом, ухваленим "спеціально для РФ"**". За словами Президента України, він не знав, що ухвалені зміни до закону про ядерну енергетику дали можливість відновити комерційний імпорту електроенергії з РФ. "Уряд нам показав, які в нас є проблеми, чого нам не вистачає, і що ми повинні робити. Але я не знав, правду вам кажу, що саме це рішення було зроблено спеціально для Росії. Тому я думаю, що ми повинні розібратися в деталях", - зазначив **Володимир Зеленський**.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2797234-zelenskij-obicae-rozibratisa-z-energeticnim-zakonom-uhvalenim-specialno-dla-rf.html>

Gazeta.ua, Апостроф, 04.10.2019 «**Поправка Геруса про імпорту електроенергії з РФ є злочинною схемою в інтересах Коломойського – Москаль**». Україна, Сьогодні.Підсумки, 06.10.2019 «**Приватні справи: правка Геруса внесена на користь певного олігарха**». ТРК Україна, Сьогодні, 08.10.2019 «**Політики наполягають на забороні імпорту електроенергії з Росії**». ТРК Україна, Спеціальний репортаж, 10.10.2019 «**Слідами формули Геруса**».

FinBalance, 03.10.2019

ВР скасувала список держкомпаній, заборонених до приватизації

2 жовтня Верховна Рада прийняла в другому читанні законопроект №1054-1 «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про перелік об'єктів

права державної власності, що не підлягають приватизації». За відповідне рішення під час пленарного засідання проголосували 250 нардепів.

У відповідному переліку держпідприємств, які були заборонені до приватизації, - у т.ч. "Нафтогаз", "Укрзалізниця", "Енергоатом", "Турбоатом", Ощадбанк тощо.

<http://finbalance.com.ua/news/vr-skasovala-spisok-derzhkompaniy-zaboronenikh-do-privatizatsi>

Додаткова інформація на цю тему – Урядовий портал, Цензор.НЕТ, 02.10.2019 «Верховна Рада переглянула перелік державних підприємств, що підлягають приватизації». 2 жовтня Верховна Рада України ухвалила в другому читанні законопроект №1054-1, який пропонує скасувати перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації.

Головна мета ухваленого законопроекту - активізувати інвестиційну діяльність, забезпечити рівні права для всіх суб'єктів господарювання, громадян і держави щодо права розпоряджатися об'єктами державної власності, а також зняти штучні заборони для приватизації державного майна.

«Перелік з більше ніж 1000 об'єктів права державної власності, які не підлягали приватизації за законом 1999 року **потребує перегляду**, оскільки був сформований на радянських підходах визначення державної власності і модель управління таким майном не могла забезпечити його ефективне використання. Переконали, що державні підприємства мають бути прозорими і ефективними бізнесами. Тільки тоді держава і суспільство зможуть отримати максимально результативну віддачу від їх діяльності», - зазначив Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України **Тимофій Милованов**.

Окрім того, в проекті Закону зазначено, що державна власність, яка знаходиться на тимчасово окупованих територіях, не підлягає приватизації до повного відновлення конституційного ладу України на цих територіях.

«Прийнятий законопроект відкриває можливість не лише для продажу, а й для корпоратизації підприємств відповідно до кращих міжнародних практик. Адже, лише за таких умов можна розглядати питання про продаж. Саме цей Закон - один з багатьох інструментів, який допоможе державі вирішити це завдання», - прокоментував ухвалений законопроект перший заступник міністра **Павло Кухта**.

Проте, слід зазначити, що ухвалені новації не торкнуться об'єктів, які забезпечують національну безпеку, підприємств, які виготовляють озброєння для Збройних Сил України, **атомної енергетики**, спортивних об'єктів, об'єктів зв'язку, культури, підприємств, які забезпечують безпеку руху та навігацію.

<https://www.kmu.gov.ua/news/verhovna-rada-ukrayini-pereglyanula-perelik-derzhavnih-pidpriyemstv-shcho-pidlyagayut-privatizaciyi>

Вечерние вести, 07.10.2019 **«Чому Ретт Батлер був правий або Як парламент дав добро на руйнування України»**, Олександра Кужель, народний депутат України II, VII та VIII скликань, заслужений економіст України. Минулого тижня Верховна Рада ухвалила у другому читанні та в цілому законопроект №1054-1. Документом було відмінено перелік держпідприємств, що не підлягають приватизації. Знехтувавши цивілізаційним шляхом, влада дала старт великому розпродажу майна, який врешті-решт перетвориться на звичайний грабунок українського народу.

Минуло не так багато часу з моменту великої приватизації, яку було здійснено в дев'яностих роках. Результати сумні та очевидні...

Зараз ми всі вже маємо багато досвіду, що спростовує поширену мантру щодо того, ніби держава - поганий власник, а от приватна особа - власник ефективний. Озирніться навкруги - і ви побачите сотні, тисячі прикладів того, як «ефективні» приватні власники знищили виробництва на приватизованих об'єктах, вирізали на металобрухт обладнання, викинули сотні тисяч працівників на вулицю, а на місці заводів та фабрик, що складали основу промислового потенціалу України, у кращому разі збудували торговельно-розважальні центри та супермаркети, а у найгіршому - залишили руїни, порослі бур'яном...

Я завжди виступала за прискорення так званої малої приватизації, завдяки якій з'явився малий та середній бізнес, підприємництво та приватна ініціатива. Але я категорично проти економічної колонізації, яка стане неминучим наслідком планів уряду вчинити розпродаж великих, потужних підприємств. Підприємств, що мають стратегічне значення та великий економічний потенціал.

Тому перш ніж визнавати таким, що втратив чинність, Закон України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», й виставляти на продаж флагман світової космічної галузі КБ «Південне», що забезпечує надходження в Україну контрактів щонайменше на 10 млрд доларів, «Нафтогаз»... гідроелектростанції та ТЕС, «Укренерго» та «Енергоатом», Кабмін був би зобов'язаний зробити ряд цивілізаційних кроків.

<https://gazetavv.com/news/policy/1570203062-oleksandra-kuzhel-chomu-rett-batler-buv-praviy-abo-yak-parlament.html>

УНН, Антикор, Gazeta.ua, 03.10.2019

Семенченко вимагає припинити імпорт електроенергії з Росії

В умовах війни не може бути ніяких економічних зв'язків з агресором, тим більше, покупки електроенергії у Російської Федерації, заявив екс-народний депутат **Семен Семенченко**. "Я категорично проти. Я б радив взагалі нашому президенту і уряду до кінця війни забути про існування такої країни, як Росія, як постачальник чого б то не було. І навіть там, де ми не можемо обійтися, скажімо, ядерне паливо, - п'яти років було достатньо, щоб знайти альтернативні джерела поставок. Якщо ми збільшуємо нашу залежність від ворога, то це продовження політики капітуляції", - повідомив він.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1827956-semenchenko-vimagaye-pripiniti-import-elektroenergiyi-z-rosiyi>

Обозреватель, Главком, Деловая столица, Капитал, КП в Украине, 03.10.2019

Поправка Геруса по импорту электроэнергии

принята в интересах ферросплавных заводов — Кучеренко

Народный депутат Украины, первый заместитель комитета по вопросам энергетики и ЖКХ **Алексей Кучеренко** прокомментировал кому выгоден импорт.

"Тому, хто купує сьогодні дешеву відносно електроенергію з Росії. Там совершенно конкретные фамилии, кто получил контракт на российскую электроэнергию на поставку сюда, и которые комбинаты сегодня условно покупают. Сегодня, безусловно, наши металлургические, в первую очередь ферросплавные заводы, в которых электроэнергия составляет очень

большую долю, долю в себестоимости, они сегодня крайне заинтересованы в том, чтобы удешевить электроэнергию. Но цена вопроса, на минуточку, 1,5 миллиарда гривен летняя", — сказал Кучеренко. И отметил, что запускать Россию на наш энергорынок очень опасно, так как она может его уничтожить, и это ставит под угрозу энергонезависимость Украины.

<http://www.dsnews.ua/economics/popravka-gerusa-po-importu-elektroenergii-prinyata-v-interesah-03102019131200>

Голос.ua, Антикор, 03.10.2019

Россия заявляет о готовности воспользоваться поправкой Геруса и начать поставки электроэнергии в Украину со стороны оккупированного Крыма

Россия готова начать поставки электроэнергии из оккупированного и ранее энергодефицитного Крыма на материковую часть Украины, - заявил журналистам замминистра энергетики РФ **Андрей Черезов**.

"Мы готовы включить в любой момент, если будет такая необходимость и если Украина будет готова", - сказал Черезов.

<https://golos.ua/i/708966>

«ДЕНЬ», 04-05.10.2019

Транзитний цуцванг «Нафтогазу»

Алла Дубровик-Рохова

«Україна повинна готуватися до припинення транзиту російського газу. Російська сторона поки не сприймає консолідованої позиції європейської та української сторін щодо виконання рішення Стокгольмського арбітражу... до переговорів так і не дійшли», — написав виконавчий директор НАК «Нафтогаз України» **Юрій Вітренко** на своїй сторінці у Facebook.

... адже Росія таки розраховує на послуги української газотранспортної системи (ГТС) після 2019 року. Питання в тому, на яких умовах буде пролонговано співпрацю.

Російська сторона продовжує наполягати: передумовою початку переговорів щодо нового контракту на транзит має стати відмова України від виконання рішення Стокгольмського арбітражу.

Але українська сторона з цим не погоджується, натомість розраховує виграти ще одну розпочату справу в Стокгольмському арбітражі на \$12 млрд, **розгляд якої заплановано на жовтень 2020 року**.

Суть позову «Нафтогазу» полягає в тому, щоб змусити «Газпром» відшкодувати знецінену вартість і повну амортизацію української ГТС, але за умови, що з 2020 року не буде транзиту російського газу.

«Газпром» розуміє, що не встигне добудувати газопровід «Північний потік-2» в обхід України до 1 січня 2020 року, коли завершиться діючий транзитний контракт з Україною...

Віце-президент Європейської комісії **Марош Шефчович** у телефонній розмові з нашим міністром енергетики і захисту навколишнього середовища **Олексієм Оржелем** нагадав про необхідність якомога скоріше завершити реформу під назвою «анбандлінг»...

Кабінет Міністрів постановою № 840 затвердив нову модель анбандлінгу, що відрізняється від тієї, яку три роки поспіль намагався запровадити попередній уряд, але не вийшло через протидію **Андрія Коболева**.

Тепер нова модель враховує позицію Коболева. «Базою для формування нового оператора є ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» («ОГТСУ») — це дочірня компанія «Укртрансгазу»... Саме вона має пройти сертифікацію НКРЕКП та Енергетичного співтовариства», — повідомив у «Фейсбуці» голова «Нафтогазу» Андрій Коболев.

Але ж новий оператор «ОГТСУ» залишається структурою, що пов'язана з «Нафтогазом України», а це суперечить європейськими правилам. Тому в новій моделі уряд врахував напрацювання попереднього уряду, який ще 2017 року створив державне ПАТ «Магістральні газопроводи України» (МГУ) — саме ця компанія має підписати контракт з «Газпромом» на транзит газу із 2020 року.

«Згідно з рішенням уряду, ПАТ «Магістральні газопроводи України» викупить ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» і з 1 січня самостійно управлятиме новим оператором...», — повідомив Коболев.

Затверджений урядом план робіт зобов'язує: розробити спеціальний закон про анбандлінг; збільшити статутний капітал ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»; здійснити інвентаризацію та переоцінку державного майна, яке забезпечує транспортування газу; розробити і подати до КМ проект договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «ОГТСУ» (100% статутного капіталу) між АТ «Укртрансгаз» і ПАТ «Магістральні газопроводи України» з розстроченням платежу на 15 років тощо.

Коментуючи програму нового уряду, експерт з питань енергетики та інвестицій Українського інституту майбутнього **Наталія Кацер-Бучковська** зауважила, що на її думку, продовження транзитного контракту з РФ у ЄС має бути одним із перших пріоритетів уряду.

«...Тому вкрай важливо, щоб до кінця року було укладено довгостроковий договір транзиту з річним об'ємом транзиту не менше, ніж 70 млрд кубометрів газу, за правом України та ЄС і з формульною, ринковою ціною транзиту. Важливим досягненням переговорної групи буде перенесення точки приймання-передавання газу на східний кордон України. Це дасть можливість європейським компаніям продавати газ в Україні на оптовому ринку не за ціною «хаб плюс», як зараз, а «хаб мінус», тобто значно дешевше. Необхідно також передбачити можливості віртуального реверсу газу. І що найголовніше — деполітизувати процес переговорів, щоб газ не дістався нам ціною зрад державних інтересів, здачі територій або частини суверенітету держави, як це неодноразово було в історії», — говорить Кацер-Бучковська.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/tranzytnyy-cucvang-naftogazu>

Зеркало недели. Украина, Минпром, 04.10.2019

«Ручной» регулятор,

или Подчинение НКРЭКУ Кабмину — узаконивание зависимости?

Алла Еременко

Проект закона о внесении изменений в законы Украины относительно обеспечения конституционных принципов Национальной комиссии,

осуществляющей государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг, в случае его принятия в нынешней версии окончательно похоронит даже ростки независимости регулятора.

Во-первых, к сожалению, НКРЭКУ никогда не была самостоятельным и независимым органом государственного управления. Ее возглавляли и назначали в нее (даже на конкурсной основе) исключительно "нужных" и подконтрольных лиц.

Во-вторых, не преуменьшая знаний и профессиональности каждого из ее членов, следует заметить, что в целом НКРЭКУ (а до этого — НКРЭ) была не независимым регулятором, а исполнителем воли президентов, правительств, министерств и даже частных компаний. Иногда даже карательным органом, потому что, устанавливая тарифы, регулятор мог одних несоразмерно обогатить, других — загнать в нищету...

В-третьих, Нацкомиссия могла застопорить работу целой отрасли, в частности газотранспортной и газораспределительной, не принимая продолжительное время новых кодексов ГТС и ГРМ.

В-четвертых, устанавливала тарифы на водоснабжение, горячую воду и централизованное теплоснабжение, отличавшиеся в разы в регионах, на основании сомнительных расчетов водо- и теплоснабжающих компаний.

Все это происходило не без учета мнения правительства.

Правда, в последнее время регулятор стал значительно более самостоятельным и эффективным...

Решение относительно НКРЭКУ попытались принять так же, как и большинство законов в последнее время, чтобы никто не успел опомниться. Однако замысел натолкнулся на сопротивление уже в комитете ВР. Далее приобщились другие депутаты. Присоединились и европейцы. Регуляторный блицкриг "Слуги народа" остановили как минимум на неделю. Но не исключено, что на следующей сессионной неделе, вопреки обещаниям обсуждения, комитет по вопросам ТЭК и ЖКУ указанный законопроект регистрирует. И так же быстро за него проголосует большинство в сессионном зале.

Подробно рассказать о запланированных изменениях в отношении регулятора можем, но нужно ли? В конце концов, это, видимо, не окончательный вариант, могут быть существенные изменения в этом проекте.

Поэтому приведу несколько знаковых моментов.

Ознакомьтесь с приведенными изменениями в законе, а также с комментарием народного депутата (ВО "Батьківщина"), первого заместителя главы комитета Верховной Рады по вопросам ТЭК и ЖКУ Алексея Кучеренко можно на сайте издания: https://zn.ua/energy_market/ruchnoy-regulyator-ili-podchinenie-nkreku-kabminu-uzakonivanie-zavisimosti-331763_.html

Громадське, 07.10.2019

Антимонопольний комітет відкрив справу проти «ДТЕК» Ахметова

Ярослав Вінокуров

Антимонопольний комітет України порушив справу проти компанії «ДТЕК Західенерго» (входить до енергетичного бізнесу Ріната Ахметова «ДТЕК») за порушення умов економічної конкуренції. У самій компанії ці звинувачення вважають необґрунтованими.

Справу відкрили проти компанії «ДТЕК Західенерго», яка оперує на так званому «Бурштинському енергоострові» — частині енергосистеми України, яка інтегрована з енергосистемою ЄС. Цю компанію в АМКУ підозрюють у монопольному становищі на ринку, повідомляє «Інтерфакс-Україна», посилаючись на розпорядження про відкриття справи.

За даними аналізу Антимонопольного комітету, компанія Ахметова продаючи у серпні-вересні 2019 року зменшувала обсяги продажу електрики на ринку на добу наперед та внутрішньодобовому ринку, натомість збільшувала на балансуєчому ринку, де ціна електрики значно вища. При цьому, «ДТЕК Західенерго» контролює близько 90% потужностей з виробництва електроенергії на «Бурштинському енергоострові».

У «ДТЕК» звинувачення називають безпідставними та нарікають на особливості запровадження нового ринку електроенергії в Україні, який передбачає адміністративне втручання держави у роботу ринку.

І додають, що сприятимуть розслідуванню Антимонопольного комітету.

<https://hromadske.ua/posts/antimonopolnij-komitet-vidkriv-spravu-proti-dtek-ahmetova>

Наші гроші, 07.10.2019

АМКУ може оштрафувати «ДТЕК Західенерго» на 2,5 мільярди, якщо встигне завершити справу до Нового року

Агія Загребельська, колишня держуповноважена АМКУ

Що АМКУ має довести та скільки цей процес може тривати?

.. Нормативно строки розслідування не визначені законом. Але справа проста. З'ясувати належить не так багато. Більшість необхідної інформації є у інших установ, крім самого відповідача. Тому є всі передумови для того, щоб розслідування у справі було закінчено найближчі тижні або місяці.

По внутрішнім регламентним процедурам в АМКУ зазвичай перший строк встановлюється 6 місяців (4 квітня 2020 р.). І після його закінчення за дозволом державного уповноваженого може бути продовжено.

Що загрожує «ДТЕК Західенерго»? Перше, звичайно штраф. До 10% доходу (виручки) за рік, що передусє винесенню штрафу. Тобто якщо рішення буде прийнято в 2019 році, то штраф накладуть на виручку 2018 року, коли за даними «ДТЕК», чистий дохід «Західенерго» становив 25,27 млрд грн. Тобто 10 відсотків може принести у державний бюджет до 2,5 мільярдів гривень штрафу.

Якщо ж АМКУ прийме рішення у 2020 році, то штраф накладуть на виручку 2019 року. А дані про річну виручку акціонерні товариства зазвичай подають на початку другого кварталу. У такому випадку АМКУ знатиме яку суму обкладати штрафом не раніше квітня 2020 року.

Примусовий поділ по зазначеній справі АМКУ може застосувати виключно у разі якщо фізично «ДТЕК Західенерго» може бути поділений так, щоб 90% перетворились в менше 35%. Що є досить сумнівним.

Також АМКУ може зобов'язати ДТЕК вчиняти певні дії або утриматись від вчинення певних дій. Однак, враховуючи практику Верховного суду, який вважає, що зобов'язання АМКУ повинні бути однаковими та неконкретизованими, щоб не втручатись у господарську діяльність, то скоріш за все зобов'язання може бути саме таким – просто якимось чином «припинити порушення»...

Щодо першої публічної реакції ДТЕК. ... Судячи з усього, група знов розраховує на повторення минулої історії, коли АМКУ заклав справу щодо ДТЕК у зв'язку з неможливістю реалізації останнім ринкової влади, а державні органи отримали рекомендації від АМКУ. З цього приводу, як раніше вважала, так і сьогодні впевнена, що ДТЕК мав і має ринкову владу, та може її реалізовувати. В умовах нового ринку тим більш. Адже саме теплова генерація, яку в більшій частині представляє ДТЕК, менш за все потрапила під адміністративний вплив, а значить має більше за інших учасників ринку свободи у формуванні цін та умов реалізації електроенергії на ринках України, в тому числі в торговій зоні «Бурштин».

<http://nashigroshi.org/2019/10/07/amku-mozhe-oshtrafuvaty-dtek-zakhidenerho-na-2-5-mil-iardy-iakshcho-vstyhne-zavershyty-spravu-do-novoho-roku/>

ExPro, 09.10.2019

**Ганс Швейкардт: Електроенергія «Енергомосту»
буде прозоро продаватися за цінами, які сформуються на біржах ЄС
*Фрагменти інтерв'ю з Гансом Швейкардтом,
членом Наглядової ради польського енергохолдингу Polenergia***

Дмитро Сидоров

Питання подальшої інтеграції України до європейського ринку електроенергії сьогодні піднімається все частіше і частіше. Найбільша вітчизняна генеруюча компанія «НАЕК «Енергоатом» реалізує свій проект під назвою «Енергетичний міст «Україна-ЄС». Проект включає переведення атомного блоку №2 Хмельницької АЕС в синхронний режим роботи з ENTSO-E та організацію експорту електроенергії без викидів вуглекислого газу. «НАЕК Енергоатом» планує використати майбутні доходи від експорту в якості банківської застави, щоб залучити кошти на будівництво нових енергоблоків, яке відкладалося десятиліттями.

Разом з тим, виникає багато питань до проекту «Енергетичний міст»...

Саме український уряд розпочав проект, прийнявши постанову Кабінету міністрів України № 671-р від 15 липня 2015р. Уряд наполягав на тому, що має бути підготовлено техніко-економічне обґрунтування проекту, яке ми зробили разом з EDF та Westinghouse. Дослідження було прийнято Міністерством енергетики в серпні 2017р. Після оцінки дослідження Міністерство енергетики прийняло офіційне рішення затвердити техніко-економічне обґрунтування проекту і почати підготовку до реалізації проекту в листопаді 2017р.

Polenergia International грає провідну роль разом з Westinghouse у Швеції та EDF Trading у Лондоні, залучившись до проекту з початку підготовки ТЕО. Однак, пам'ятаючи про європейські та українські норми щодо антимонопольного регулювання, ми не формували жодних консорціумів. Пізніше ми створили компанію Ukraine Power Bridge Limited, щоб спеціально брати участь у конкурсі та у випадку успіху - у проекті.

Проект розглядається як можливий перший крок до синхронізації України з системою передачі ENTSO-E.

<https://expro.com.ua/statti/gans-shveykardt-elektroenergija-energomostu-bude-prozoro-prodavatisya-za-cnami-yak-sformuyutsya-na-brjah-s>

Урядовий портал, Fin.Org.UA, 09.10.2019
**Визначено пріоритетні завдання для зміцнення кібербезпеки
в енергетичній галузі**

У Міністерстві енергетики та захисту довкілля проведено Донорську конференцію з кібербезпеки з метою залучення міжнародної донорської допомоги для потреб забезпечення енергетичної безпеки України.

Під час заходу обговорено питання щодо стандартів та нормативно-правових актів, які мають бути розроблені і затверджені, концепції індустріального центру з кібербезпеки, який має забезпечити координацію та підтримку впровадження реформи з кібербезпеки державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства, зміцнення безпеки енергетичного сектору та ідентифікації потенційних потреб у захисті критичної енергетичної інфраструктури.

Під час заходу відзначено, що Україна прийняла низку актів, які регулюють питання кібербезпеки...

Обговорено поточний стан кібербезпеки та проекти, впровадження яких потребує першочергового вирішення, за участю фахівців з інформаційних технологій ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО», ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ», ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО».

У заході взяли участь заступник Міністра інфраструктури України **Олександра Клітіна**, представники Служби безпеки України, Держспецзв'язку, Європейської Комісії, Енергетичного Співтовариства ЄС, Посольства Великої Британії в Україні, Посольства Канади в Україні, Посольства США в Україні, IFES Україна, Бюро Європи та Євразії USAID, Атлантичної ради та НАТО, представники ГО «Міжнародний університет кібербезпеки, Світового Банку в Україні, Європейського Банку Реконструкції та Розвитку, Європейського Інвестиційного Банку, Місії USAID в Україні, DAI, Інституту стратегічних досліджень при Президентові України.

<https://www.kmu.gov.ua/news/viznachenno-prioritetni-zavdannya-dlya-zmicnennya-kiberbezpeki-v-energetichnij-galuzi>

Деловая столица, Главком, Капитал, 30.09.2019
Снижение граничных цен на электроэнергию –

это возврат к административному управлению – эксперт

Снижение прайс-кепов является возвратом к абсолютно административному регулированию на рынке электроэнергии. Такое мнение высказал, аналитик энергосектора Dragon Capital **Денис Саква**.

"Вместо того, чтобы усилить конкуренцию на рынке, освобождая объемы, которые мог бы "Энергоатом" на этом рынке продавать, или "Укрэнерго" на этом рынке продавать, или тот же "Центрэнерго", который имеет мощности достаточные для покрытия вообще практически всего спроса на тепловую энергию, наши пока еще не понижают, но, по крайней мере, обсуждают такие вопросы", - отметил Д. Саква.

По его словам, падение курса доллара не является достаточным основанием для снижения прайс-кэпов.

"Опять же сейчас "Центрэнерго" начинает какие-то закупки угля, "Донбассэнерго" продолжает закупки угля. И сейчас, перед следующим отопительным сезоном, снизить прайс-кэпы и резко ухудшить возможности этих компаний по покупке угля, - мне кажется, это такая не очень дальновидная стратегия", - прокомментировал инициативу Министра Минэкоэнерго, добавив, что прайс-кэпы как временный механизм имеет право на жизнь. "Но если мы говорим о долгосрочной стратегии, то, конечно и безусловно, нужно уходить от этого", - резюмировал аналитик энергосектора Dragon Capital Д. Саква.

Ранее представители власти заявляли, что считают необходимым пересмотреть ценовые ограничения на рынке электроэнергии, в частности снизить дневную цену на 15-20%.

Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг не поддержала снижение лимитов максимальных цен на рынке электроэнергии "на сутки вперед" и внутрисуточном рынке (price caps).

<https://www.capital.ua/ru/news/133059-snizhenie-granichnykh-tsen-na-elektroenergiyu-eto-vozvrat-k-administrativnomu-upravleniyu-ekspert>

Сегодня, Украинские Новости, 30.09.2019

Отказ НКРЭКУ снижать price caps обоснованый,

действующие ограничения едва покрывают цену угля – Волынец

"Министр ошибочно отождествляет понятие оптовой рыночной цены электроэнергии ОРЦ и цены угольной генерации. Действительно, ОРЦ как ценовой микс учитывал угольную составляющую. В формуле ОРЦ на 2019 г. тариф тепловой генерации (исходя из средних цен индекса API 2) в 2019 году должен был составлять 2,07 грн кВт-час. С 1 июля, когда вводился новый рынок электроэнергии, ценовые ограничения (в том числе для ГК ТЭС) были установлены на уровне 1,64 кВт-час. Но из этой суммы нужно вычесть акциз и оплату тарифа НЭК "Укрэнерго" на диспетчеризацию. Как видим, динамика снижения цены в Роттердаме, о которой говорит **Алексей Оржель**, уже учтены в существующих price caps", - пояснил Председатель Независимого профсоюза горняков Украины **Михаил Волынец**.

Волынец выразил удивление, что министр при таких условиях видит возможность для снижения ценовых ограничений, ведь существующие price caps едва покрывают цену угля. И назвал позицию НКРЕКП вполне обоснованной.

"За какие средства генерирующие компании ТЭС должны закупать уголь? Где именно, при таких обстоятельствах, министр Оржель видит потенциал для снижения price caps? Очень хотелось бы услышать ответ на эти конкретные вопросы, а не трансляцию всем известных фактов о снижении цены угля на мировых рынках по сравнению с прошлым годом и недавнее укрепление гривни", - написал Волынец.

Напомним, Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЕКП), не поддержала снижение лимитов максимальных цен на рынке электроэнергии "на сутки вперед" и внутрисуточный рынок (price caps).

<https://www.segodnya.ua/economics/enews/voly nec-otkaz-nkreku-snizhat-price-caps-obosnovannyi-deystvuyushchie-ogranicheniya-edva-pokryvayut-cenu-uglya-1338570.html>

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, Украинские Новости, 01.10.2019 «Зниження price caps на РДН та ВДР є неприпустимим». «Вважаємо, що зменшення price caps є неприпустимим, адже це поставить під загрозу подальше існування теплової генерації в Україні через збитковість виробництва електроенергії тепловими електростанціями», - йдеться у заяві прес-служби одного із найбільших представників теплової генерації, компанії-оператора Слов'янської ТЕС «Донбасенерго» компанії, опублікованої 31 вересня.

Теплова генерація повністю розрахувалася з ДП «Енергоринок» за залученими кредитами в «Ощадбанку», що були надані на покриття касового розриву виплат «Енергоринок», в свою чергу «Енергоринок» боргує ТЕС і ТЕЦ 5,8 млрд грн.

Теплова генерація має купувати вугілля по довгостроковим контрактам на умовах попередньої оплати, тоді як не має можливості продавати електроенергію по довгостроковим договорам через відсутність відповідних біржових індикативів.

Досі не працює ринок допоміжних послуг, що не дозволяє покрити витрати на маневрування енергоблоків ТЕС.

<https://expro.com.ua/novini/znijennya-price-caps-na-rdn-ta-vdr--nepripustimim--donbasenergo>

Урядовий портал, 11.10.2019

Стале забезпечення енергоресурсами – спільна мета Трансатлантичного партнерства

На Другому засіданні Трансатлантичного партнерства з енергетичного співробітництва Р-ТЕС значна частина обговорень була присвячена питанню забезпечення споживачів енергетичними ресурсами.

«Українцю не загрожують ризики залишитися без енергозабезпечення», - так звучить одна з цілей Міністерства енергетики та захисту довкілля в Програмі Уряду», - наголосив Міністр **Олексій Оржель** на сторінці ФБ за підсумками заходу. При цьому запевнив, що, незважаючи на критичний стан енергетичної системи, Мінекоенерго зробить усе, щоб кожен споживач отримував у повному обсязі послуги, пов'язані з енергопостачанням.

«Один з перших наших кроків - завершення анбандлінгу НАК «Нафтогаз» та підписання договору на транспортування газу відповідно до європейського законодавства та на економічно-обґрунтованих умовах», - зазначив Міністр. При цьому повідомив, що у Верховній Раді було зареєстровано законопроект про відокремлення оператора газотранспортної системи України № 2239, який очікує на якнайшвидший розгляд депутатами.

Олексій Оржель підкреслив важливість підписання договору для енергетичної безпеки не тільки для України, а і Європи та цілого регіону. «Європейські споживачі повинні отримати переваги від транспортування газу через нашу газотранспорту систему. А саме отримання ресурсу за меншою ціною через фактор збільшення конкуренцію», - наголосив О.Оржель.

Також дуже важливим є за участю Європейських партнерів вирішити проблему постачання газу в Молдову. «Політичний тиск повинен відійти у минуле, натомість прийти конструктивний діалог на економічно-обґрунтованих засадах», - переконаний Міністр.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245404825×tamp=1570791001000

Урядовий портал, 11.10.2019

Мінекоенерго опрацює сучасні підходи до моделювання електроенергетичних систем синхронної зони ENTSO-E

З метою вивчення практичного міжнародного досвіду в Мінекоенерго відбувся дводенний робочий семінар фахівців у сфері моделювання енергетичних ринків та планування розвитку електроенергетичних систем операторів систем передачі, що входять до синхронної зони ENTSO-E, зокрема – Польщі, Сербії, Румунії, Італії, Франції, Німеччини, Данії, Іспанії, Австрії, Чехії, Угорщини, Нідерландів, Португалії, Бельгії.

Семінар було організовано **Ольгою Буславець**, Генеральним директором Директорату енергетичних ринків за сприяння ENTSO-E.

Учасники заходу обмінялись напрацюваннями щодо симуляції різних сценаріїв розвитку електричних мереж синхронної зони ENTSO-E, ознайомили представників Міністерства з сучасними підходами до моделювання електроенергетичних систем, методиками визначення доцільності реалізації тих чи інших інфраструктурних проектів енергетичної галузі.

Проведення таких заходів є важливим з огляду на заплановане приєднання ОЕС України до синхронної зони енергетичної системи ENTSO-E, що створить технічну можливість для інтеграції українського і європейського енергетичних ринків і сприятиме підвищенню конкуренції. А прийняті на підставі попереднього моделювання зважені рішення в майбутньому дозволять забезпечити стійкість режимів об'єднаних електроенергетичних систем України та суміжних країн ЄС та сприятимуть безпеці постачання електричної енергії нашим споживачам.

<https://www.kmu.gov.ua/news/minekoenergo-opracovuye-suchasni-pidhodi-do-modelyuvannya-elektroenergetichnih-sistem-sinhronnoyi-zoni-entso-e>

РБК-Украина, 30.09.2019

Госстат назвал среднюю цену э/э для населения и промышленности

Население платит почти в два раза меньше.

Средняя цена электроэнергии для бытовых потребителей в первом полугодии 2019 года составила 1,25 грн (с НДС) 1 кВт·ч, что на 5 копеек выше, чем во втором полугодии 2018 года (1,20 грн). Об этом сообщает РБК-Украина со ссылкой на Государственную службу статистики Украины.

По данным статистического ведомства, средняя цена для небытовых потребителей составила 2,24 грн (с НДС) 1 кВт·ч, что на 5 копеек больше, чем во втором полугодии 2018 года (2,19 грн). При этом бытовые потребители получили за полугодие 15855105,3 тыс. кВт·ч электроэнергии (30,6% от общего объема), небытовые - 35881230,7 тыс. кВт·ч (69,4%).

<https://www.rbc.ua/rus/news/gosstat-nazval-srednyuyu-tsenu-e-e-naseleniya-1569838016.html>

ExPro, Terminal, Delo.ua, 01.10.2019

Мінекоенерго визнало постачальника «останньої надії» банкрутом

Міністерство енергетики та захисту довкілля визнало, що ДПЗД «Укрінтеренерго», на яке з початку цього року було покладено обов'язки

постачальника «останньої надії», на сьогодні являється банкрутом у зв'язку з наявністю значної непогашеної дебіторської заборгованості. Таку заяву 1 жовтня під час наради з державними вугільними підприємствами зробив голова відомства **Олексій Оржель**.

«Укрінтеренерго» - це вже банкрут, який генерує лише збитки» - сказав міністр, відповідаючи на пропозицію представника «Первомайськвугілля» зафіксувати мінімальну ціну на електроенергію для державних шахт та ввести мораторій на відключення вугледобувних підприємств до виходу цих компаній на рівень беззбитковості.

В грудні 2018 р. Кабмін визначив «Укрінтеренерго» як постачальника «останньої надії» (ПОН), в результаті чого протягом січня-березня 2019 р. підприємство було вимушене здійснювати поставку електроенергії ряду компаній з низькою платіжною дисципліною. За період січня-березня, споживачі ПОН неповністю розраховувалися за використану електроенергію та накопичували борги.

В середині червня 2019р керівництво «Укрінтеренерго» адресувало в Міненерговугілля та НКРЕКП листа, в якому заявило, що підприємство не зможе виконувати функції ПОН з 1 липня через скрутний фінансовий стан, втрату платоспроможності та арешти рахунків. За інформацією «Укрінтеренерго», станом на 3 червня 2019р, заборгованість споживачів перед ПОН склала 1056,21 млн грн, прострочені фінансові зобов'язання «Укрінтеренерго» на цю ж дату склали 894,37 млн грн.

<https://expro.com.ua/novini/mnekoenergo-viznalo-postachalnika-ostanno-nad-bankrotom->

ExPro, Українська енергетика, 02.10.2019

Оржель пропонує зобов'язати «Гарантованого покупця» викупувати е/е у державних ТЕЦ

Міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** пропонує парламентському комітету з питань енергетики та ЖКГ розглянути законопроект, яким передбачається розширити механізм ПСО на ринку електроенергії та зобов'язати ДП «Гарантований покупець» купувати обсяги електроенергії, яку виробляють державні теплоелектроцентралі. Таку пропозицію міністр озвучив 2 жовтня під час засідання парламентського комітету.

«Окреме у мене буде прохання по цим ТЕЦ (державним – ред.), у них є ще одна товарна продукція електрична енергія (окрім теплової енергії – ред.), тому є пропозиція розглянути законопроект під ці обсяги електроенергії. Оскільки вони не конкурентоздатні, зважаючи на те, що ТЕЦ використовують природний газ як паливо. Там можливо розглянути варіант купівлі цих обсягів електроенергії «Гарантованим покупцем», – сказав він.

<https://expro.com.ua/novini/mnstr-energetiki-orjel-proponu-zobov'yazati-garantovanogo-pokupcyu-vikupuvati-ee-u-derjavnih-tec>

Українська енергетика, 03.10.2019

ПСО на електроенергію потрібно відмінати поступово — USAID ESP

Спецзобов'язки на ринку електроенергії захистили населення від цінових шоків, проте перед остаточною відміною від ПСО потрібен перехідний період

Тарифи на електроенергію для населення в Україні покривають лише половину витрат, решту держава компенсує виробникам та постачальникам через механізм ПСО (спеціальні обов'язки), який діятиме до 2021 року.

Фахівці USAID Проекту енергетичної безпеки (ESP) проаналізували механізм ПСО на ринку електроенергії і радять припинити ПСО поступово, з урахуванням коефіцієнту доступності енергоносіїв.

"Різка відмова від програми покладення спеціальних обов'язків може мати суттєві наслідки. Тому, необхідна поступова зміна механізму ПСО, яка враховуватиме коефіцієнт доступності енергоносіїв, що є важливим питанням для України. І у цьому контексті важливо ретельно розробити план поступового припинення ПСО задовго до дати закінчення", — стверджують в USAID.

В проекті нагадали, що з 1 липня 2019 року в Україні почав працювати новий оптовий ринок електроенергії. Із запуском ринку було відмінено регулювання оптових цін на електроенергію, субсидії для регульованих постачальників електроенергії.

Щоб уникнути подорожчання електроенергії для населення, уряд прийняв постанову про ПСО щодо встановлення фіксованих цін на електроенергію для домогосподарств. ПСО передбачає механізм субсидій для постачальників електроенергії для населення — постачальників універсальних послуг (ПУП) через ДП "Гарантований покупець" ("Гарпок").

Державні НАЕК "Енергоатом" та ПрАТ "Укргідроенерго" продають "Гарпоку" 90% та 35% своїх обсягів відповідно з ціновими обмеженнями. "Гарпок" перепродає електроенергію ПУПам за зниженими цінами, щоб тримати тариф для домогосподарств фіксованим.

В USAID ESP відзначають, закон про ринок електроенергії передбачає, що ПСО діятиме з 2019 року до 2021 року. "Метою ринкової реформи є досягнення ринкової структури без викривлень, включаючи субсидії на зразок ПСО, водночас забезпечуючи необхідний захист вразливих споживачів", — вказують в проекті.

В USAID ESP вважають, що уряд повинен розробити план поступової зміни та припинення механізму ПСО, з урахуванням коефіцієнту доступності енергоносіїв.

<https://ua-energy.org/uk/posts/pso-na-elektroenerhiu-potribno-vidminiaty-postupovo-usaid-esp>

Укрінформ, Центр досліджень енергетики, 04.10.2019

Уряд планує звести до мінімуму вплив політиків на ціну енергоресурсів

Кабінет міністрів планує звести до мінімуму вплив політиків на формування ціни на енергоресурси та забезпечити конкурентність ринків, сказав Прем'єр-міністр України **Олексій Гончарук** на зустрічі з бізнес-спільнотою у Києві.

"Щодо енергетики, то головною задачею для енергетиків, наших політиків в енергетиці є створення конкуренції на всіх енергетичних ринках... Наш загальний підхід - ми максимально хочемо збільшити конкурентність ринків енергетичних ресурсів і, наскільки це можливо, звести до мінімуму вплив політиків на ціни на цих ринках", - сказав Гончарук.

Він додав, що держава повинна захищати людей, які самотійно не можуть

оплатити енергоресурси через інструменти субсидій, соцдопомоги, а не через адміністративне втручання в ціни, бо це "створює корупцію і вбиває інвестиційну складову ринків енергоресурсів".

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2793324-urad-planue-zvesti-do-minimumu-vpliv-politikiv-na-cinu-energoresursiv.html>

Українська енергетика, ЕлектроВести, 10.10.2019

Борг "Енергоринку" перед "Укренерго" перевищує 600 млн гривень

"На виконання інвестиційної програми "Укренерго" вплинуть не стільки суди та частково заблоковані тарифи, скільки борг ДП "Енергоринок" перед компанією. За перше півріччя "Енергоринок" ще не розрахувався на 623 млн грн", - так перший заступник голови правління "Укренерго" **Володимир Кудрицький** прокоментував питання про судове блокування тарифів компанії влітку.

Представник "Укренерго" звернув увагу, що саме борг "Енергоринку" створює діру в cash flow компанії, яка може бути скомпенсована лише з невитраченого CAPEX. "Ми цю суму (недоотриману — ред.) намагаємось розподілити на об'єкти, що не мають такого критичного значення", - розповів він.

"Водночас, ми розуміємо, що критичні об'єкти будемо будувати за будь-яких умов, як наприклад ПС "Кремінська", яка є вкрай важливою для енергосистеми і споживачів Луганського регіону", - відзначив він.

Кудрицький також сказав, що механізму врегулювання заборгованості "Енергоринку" поки не існує. "Зараз формуються його перші напрацювання, і яким він буде — важко спрогнозувати", - розповів представник "Укренерго".

<https://ua-energy.org/uk/posts/borh-enerhorynku-pered-ukrenerho-perevyschuie-600-mln-hryven>

Энергореформа, ExPro, 11.10.2019

"Центрэнерго" с ноября будет продавать 90% выработки на рынке на сутки вперед

ПАО "Центрэнерго" с ноября 2019 года будет продавать 90% от объема производимой электроэнергии на рынке на сутки вперед (РСВ).

"В связи с необходимостью покрытия дефицитов на рынке на сутки вперед компания решила, что начиная с ноября, 90% своей электроэнергии будет продавать на РСВ. Таким образом, информируем своих партнеров и контрагентов, что по двусторонним контрактам компанией будет продаваться не более 10% электроэнергии, произведенной в ноябре", - говорится в сообщении генкомпания.

В компании отмечают, что такое решение принято в связи с информацией об искусственном создании дефицитов электроэнергии на наиболее ликвидном рынке - РСВ. В сентябре на РСВ дефициты возникали почти во все часы суток, а в некоторые часы потребители могли купить лишь 30-40% своих потребностей, что приводило к нестабильности и ценовому росту.

По данным генкомпания, в сентябре ее выработка составила 1,076 млрд кВт-ч, что на 31,1% больше, чем в августе (0,821 млрд кВт-ч). В октябре планируется произвести 1,4 млрд кВт-ч.

"Такое увеличение производства компании улучшает конкуренцию на

рынке, уменьшает потенциальные дефициты и обеспечивает страну собственным производством электроэнергии", - отмечается в сообщении.

Ранее президент Украины **Владимир Зеленский** в ходе общения с журналистами 10 октября сообщил, что спросит у премьер-министра **Алексея Гончарука** о профессионализме и независимости нового главы ПАО "Центрэнерго" **Владимира Потапенко**, считающегося приближенным к бизнесмену **Игорю Коломойскому**, предприятия которого являются крупнейшими потребителями производимой генкомпанией электроэнергии.

"Центрэнерго" эксплуатирует 23 блока (18 - пылеугольные, 5 – газомазутные) на Угледорской, Змиевской и Трипольской ТЭС суммарной установленной мощностью 7690 МВт. Государству принадлежит 78,3% акций общества.

<http://reform.energy/news/tsentrenerg-s-noyabrya-budet-prodavati-90-vyrobki-na-rynke-na-sutki-vpered-12694>

ExPro, 16.10.2019

Енергетичний комітет ВР схвалив зниження граничних цін на РДН/ВДР

Комітет Верховної Ради з питань енергетики та ЖКП схвалив на своєму засіданні 16 жовтня законопроект №2236-2 про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії», в якому пропонується **знижити граничні ціни (price cap) на ринку «на добу наперед» (РДН) та внутрішньодобовому ринку (ВДР)**. Про це на своїй сторінці Facebook повідомила экс-народний депутат **Вікторія Войцицька**.

Зокрема, для торгової зони «ОЕС України» для годин максимального навантаження на рівні 95%, а для торгової зони «Острів Бурштинської ТЕС» для годин максимального навантаження на рівні 90% від граничної ціни визначеної на дату набрання чинності цим законом, визначеної в порядку, встановленому регулятором.

За словами голови комітету **Андрія Геруса**, прийняття таких змін дасть можливість знизити кінцеву вартість електроенергії для промислових споживачів на 10 коп/кВт-год.

20 серпня Андрій Герус заявив, що одним із факторів, який сприятиме здешевленню електроенергії, має стати зміна price caps (граничного обмеження) на внутрішньодобовому ринку (ВДР) та ринку «на добу наперед» (РДН).

В свою чергу, ПАТ «Донбасенерго» заявляє, що зниження цінових обмежень на РДН/ВДР є неприпустимим, а таке явище поставить під загрозу існування теплової генерації через збитковість виробництва електроенергії.

24 червня НКРЕКП внесла зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, в яких регулятор передбачив методику розрахунку граничних цін на згаданих сегментах ринку та зобов'язав «Оператора ринку» розрахувати та опублікувати їх до 26 червня.

Граничні ціни будуть діяти протягом 9 перших місяців функціонування ринку. Граничні ціни: для періоду доби з мінімальним навантаженням (в період 00:00-08:00 та 23:00-24:00) - 959,12 грн/МВт-год; для годин із максимальним споживанням (з 08:00 до 23:00) - 2048,23 грн/МВт-год.

<https://expro.com.ua/novini/energetichniy-komteti-radi-shvaliv-znijennya-granichnih-cn-na-rdnvdr>

♦ Стале проходження осінньо-зимового періоду 2019-2020 рр.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 01.10.2019

За п'ять років — 50 мільярдів доларів інвестицій

Кабінет Міністрів схвалив [Програму діяльності уряду](#).

До зими готові. Прем'єр **Олексій Гончарук** повідомив, що Україна готова до нормального проходження опалювального сезону. «У нас своєчасно було накопичено необхідні резерви газу у сховищах, і це нам дає змогу спокійно дивитися на зиму. Підстав вважати, що в нас узимку будуть якісь кризи, у мене на сьогодні немає», — наголосив очільник Кабміну.

Уряд усвідомлює обсяг накопичених проблем у секторі теплоенергетики й планує найближчим часом взятися до їх розв'язання. «Великий відсоток зносу, інфраструктура втрачає величезну кількість тепла. В окремих містах втрати перевищують 40%. З цим необхідно теж боротися», — сказав він і додав, що є питання до неефективного управління об'єктами енергетики та корупції в галузі.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/za-pyat-rokiv-50-milyardiv-dolariv-investicij/>

Сьогодні, 04.10.2019

ДТЕК готовий підставити плече енергосистемі для проходження зими

Компанія виділила 1,5 млрд грн на оновлення і ремонт 35 енергоблоків теплоелектростанцій. Очікується, що саме вони покриють дефіцит електроенергії від інших виробників кіловат, перш за все – атомних станцій. На ТЕС завершують останні приготування до роботи в піковий період.

Все – для того, щоб надійно відпрацювати цієї зими, коли саме ТЕС доведеться підставити плече атомній генерації, яка зазвичай дає половину електроенергії країни. А зараз, через ремонти п'яти блоків на АЕС, атомні станції виробляють значно менше електроенергії, ніж раніше, як і гідрогенерація. Тому тепловикам доведеться працювати не тільки за себе.

Вісім теплоелектростанцій і одна теплоцентраль ДТЕК гріють і світять мільйонам українських родин.

На більшості роботи вже завершені.

Готова до опалювального періоду Курахівська ТЕС – одна з найсучасніших. П'ять з семи енергоблоків модернізували, і тепер вони виробляють більше електроенергії, і більше тепла. Сьогодні тут завершують ремонт допоміжного обладнання.

"З початку року ми вже відремонтували 35 блоків загальною встановленою потужністю 7700 МВт. Це ті блоки, які працюватимуть взимку і можуть забезпечити майже 5 млн сімей українців теплом і світлом протягом зими. Всього вклали в це близько 1,5 млрд грн, це дуже велика сума, але ми вважаємо, що це є важливим для забезпечення стабільного проходження опалювального сезону цього року", – заявив генеральний директор ДТЕК Енерго **Дмитро Сахарук**.

<https://ukr.segodnya.ua/ukraine/dtek-gotov-podstavit-plecho-energosisysteme-dlya-prohozhdeniya-zimy-1341126.html>

Економічна правда (колонка), 04.10.2019

Зима близько. ТОП-10 критичних факторів для енергобезпеки України

Наталія Кацер-Бучковська, експерт з енергетики та інвестицій Українського інституту майбутнього, народний депутат VIII скликання

Зима 2019-2020 року буде іспитом для уряду. І питання навіть не в ціні на газ чи тепло, а в їх фізичній наявності. Крім того, на часі ще ряд енергетичних викликів.

Окрім тактичних короткострокових завдань, цього року є кілька стратегічних завдань, які визначатимуть вектор розвитку енергетики та енергетичну стабільність країни на наступне десятиліття. Визначимо ключові.

1. Продовження транзитного контракту з РФ в ЄС

У 2019 році закінчується транзитний договір, і це не лише 2-4 млрд дол доходу для бюджету, а й питання підтримки експлуатації газотранспортної системи, технічної можливості забезпечення реверсу газу з ЄС, функціонування газосховищ та фізичної безпеки територій держави. Тому вкрай важливо, щоб до кінця року був укладений довгостроковий договір транзиту...

Важливим досягненням переговорної групи буде перенесення точки прийому-передачі газу на східний кордон України.

Це дозволить європейським компаніям продавати газ в Україні на оптовому ринку не за ціною "хаб плюс", як зараз, а "хаб мінус", тобто значно дешевше.

Необхідно також передбачити можливості віртуального реверсу газу. І що найголовніше, деполітизувати процес переговорів...

2. Залучення стратегічного партнера для управління та інвестицій в ГТС

Це необхідно для забезпечення високого рівня завантаженості ГТС, інвестицій та модернізації системи.

Залучити топ-10 європейських транзитерів газу, можливо навіть із США, на умовах партнерства, що збільшить шанси законтрактувати більші об'єми газу та отримати довгострокові гарантії транзиту.

3. Залучення інвестицій у видобуток газу

Йдеться про підписання договорів про розподіл продукції з переможцями червеного тендеру.

Цього року вперше в історії України були проведені дев'ять конкурсів на укладення угод про розподіл продукції, які в перспективі 5 років дадуть можливість залучити 1,5 млрд доларів інвестицій...

4. Проведення конкурсу УРП на шельфі Чорного моря

Для успішної реалізації цього проекту необхідно провести масштабний конкурс з амбіцією на залучення світових лідерів видобутку з достатнім досвідом роботи, фінансовими можливостями та політичними гарантіями.

5. Упровадження ринку електричної енергії

... набув чинності закон України "Про ринок електричної енергії". Але сьогодні індустрію штормить через коливання цін, неготовність ринкової та технічної інфраструктури.

6. Розробка стратегій та реалізація проекту поставок LNG в Україну

Одне зі стратегічних геополітичних завдань держави, для реалізації якого доведеться ще добре потрудитися як енергетикам, так і дипломатам.

LNG демонструє стрімкий ріст в світі і вже встиг вплинути на ціну газу в Європі...

7. *Визначеність з реалізацією стратегії сталого розвитку, в тому числі через підтримку зеленої енергетики.*

Верховна рада VIII скликання прийняла закон, впровадивши аукціони на ринку зеленої генерації... Успішна реалізація закону дасть можливість здешевити вартість відновлювальної енергетики, збільшити інвестиції в галузь та створити "зелені" робочі місця.

8. *Інтеграція енергосистеми України до загальноєвропейської енергосистеми ENTSO-E*

У першу чергу це питання безпеки енергосистем, їх модернізація, підвищення надійності, збалансованості та залучення інвестицій, можливість експорту та імпорту електричної енергії країнам ЄС.

9. *Стратегія розвитку атомної генерації*

У Програмі діяльності Кабміну ні слова про те, якою буде стратегія розвитку атомної генерації...

Якою буде стратегія уряду щодо закриття, продовження строку експлуатації атомних блоків, поводження з радіоактивними відходами, забрудненими територіями? Відповіді наразі поки що немає.

10. *Протидія Nord Steam II*

Що робити з політично обумовленим проектом РФ побудови газогону в обхід України?...

<https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2019/10/4/652275/>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 09.10.2019

До опалювального сезону готові

Віктор Бондар

З травня цього року набула чинності стаття Закону України «Про житлово-комунальні послуги» про пеню у разі несвоєчасної оплати житлово-комунальних послуг. Йдеться про статтю 26 закону. Але...

Але, хоч із запізненням на півроку, прес-служба Антимонопольного комітету України спромоглася повідомити, що енергокомпанії не мають права нараховувати пеню, якщо платіжка прийшла менш ніж за 10 днів до граничної дати оплати. Крім того, зазначається, що граничний термін перерахунку суми має становити не більш як місяць.

Варто нагадати, що за законом пеня нараховується в разі несвоєчасної оплати комуналки. Споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі, встановленому в договорі, але не вище 0,01% суми боргу за кожен день протермінування. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100% загальної суми боргу.

Як поставляться енергокомпанії до вказівки — велике запитання. Адже побутові споживачі газу пам'ятають, що погрози АМКУ і заборони НКРЕКП щодо сум донарахувань у зв'язку з приведенням обсягів природного газу до стандартних умов аж нікого не злякали.

Міністр розвитку громад та територій України **Альона Бабак** звітує, що житловий фонд та об'єкти соцсфери технічно готові до опалювального сезону.

Уряд зробив усе, щоб опалювальний сезон 19/20 розпочався вчасно у всіх

містах України. Календарна дата старту — 15 жовтня. Але у кожному регіоні органи місцевого самоврядування самі вирішують, коли розпочинати опалювальний сезон, оскільки все залежить від температурних режимів, технічної готовності підприємств теплоенергетики та погашення боргів за газ.

<http://www.golos.com.ua/article/322539>

Голос.ua, 10.10.2019

В Украине до конца этого года тарифы на отопление расти не будут – эксперт

«До конца текущего года стоимость электроэнергии и природного газа для населения и теплокоммунэнерго будет неизменной. Поскольку на это есть соответствующее решение предыдущего правительства. Скорее всего, это решение продлят до окончания отопительного сезона. Это обязательства, которые возложены на «Укргаз», «Энергоатом» и «Укрэнерго». Сомневаюсь, что органы самоуправления, которые отвечают за тарифную политику в отношении тепловой энергии и горячей холодной воды, найдут какие-то причины, которые обоснуют поднятие тарифов. Если это произойдет, то это будет прекрасным поводом для того, чтобы уволить местных чиновников. Например, **Кличко** и **Садового**, которые говорят о повышении тарифов на отопление», - сказал эксперт по вопросам энергетики **Геннадий Рябцев**.

По его словам, идеология начисления тарифов остается прежней. «Тарифы не являются стимулирующими, а остаются затратными. Соответственно цена на тарифы на тепло является экономически необоснованной. Поскольку такое экономическое обоснование приводит к постоянному росту тарифов. В населенных пунктах, где постоянно растут тарифы на отопление, граждане должны постоянно спрашивать у собственных мэров, почему такое происходит. Почему органы местного самоуправления не изменили идеологию тарифов на стимулирующую, которая бы обязывала предприятия коммунальной энергетики сокращать собственные потери и протечки. Также модернизировать сети и снижать стоимость товаров и услуг для населения», - резюмировал Г. Рябцев.

<https://golos.ua/i/710398>

«ВЕЧІРНІ ВІСТІ», 15-20.10.2019

Тарифна шокотерапія

Олена Сафонова

Наближення опалювального сезону традиційно супроводжується розбурхуванням пристрастей навколо зростання тарифів. Цього року ситуація загострюється через безліч знаків питання. З одного боку, президент обіцяв і продовжує обіцяти, що частка видатків по сплаті тарифів знизатиметься й «людина ніколи не буде платити 50, 70 або 80% свого доходу чи доходу родини за комуналку». З іншого - регіональні теплокомуненерго узгоджують нові, підвищені тарифи на опалення. При цьому уряд доповідає, що темою платіжок поки не займався...

«Космічні» платіжки. Ще наприкінці вересня Держенергоефективності й енергозбереження України опублікувало середньозважені тарифи на теплову

енергію, вироблену з використанням газу. Для регіональних теплокомуненерго ці показники є своєрідними маркерами-маячками, на які варто орієнтуватися при формуванні тарифів.

Порівняно з минулорічними розрахунками Держенергоефективності середньостатистична гігакалорія має подорожчати. А ось наскільки, все залежить від регіону.

Але розрахунки Держенергоефективності не є еталоном, і напередодні опалювального сезону регіональні теплокомуненерго узгоджують із місцевою владою свої розрахунки по тарифах.

«Шкандаль» у столиці. Минулого тижня спалахнув скандал і в Києві, коли широкого розголосу набув проект тарифів на виробництво теплової енергії ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6, при обговоренні якого були присутні представники КМДА й Київради. За планами «Київтеплоенерго» замість нинішніх 964,1 грн за виробництво гігакалорії мешканці столиці мають сплачувати 1250,01 грн, а з усіма накрутками та податками - 1654,41 грн.

Враховуючи те, що тарифи вже пройшли обговорення й фактично були схвалені місцевою владою, залишалося тільки узгодити їх із НКРЕКП, яка зазвичай не пручається. І за кілька місяців кияни просто б пили корвалол, побачивши нові захмарні суми в платіжках. **Але через широкий розголос постачальнику послуг довелося викручуватися.**

На сайті «Київтеплоенерго» було опубліковано оголошення: «Опублікований на сайті «Київтеплоенерго» проект тарифів стосується розрахунків вартості лише однієї зі складових кінцевого тарифу - виробництва теплової енергії на ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6 на 2020 рік. Адже тариф на послугу централізованого опалення та гарячого водопостачання для населення залежить не тільки від цін на виробництво теплової енергії на ТЕЦ, але й від вартості виробництва тепла на котельнях та станціях тепlopостачання, а також вартості транспортування та постачання теплової енергії.

Саме тому зазначені розрахунки тарифів не впливають на вартість послуг для кінцевого споживача», - зазначається в повідомленні.

І тут елементарна логіка починає пробуксовувати відразу у декількох напрямках. Бо, зазвичай, чим більше виробництво товарів чи послуг, тим дешевшою є кінцева продукція. Тут же великі ТЕЦ прикриваються невеличкими котельнями й називають їх рятівниками вирівнювання тарифів. І це тільки перша «вишенька».

Виконавчий директор Українського інституту аналізу і менеджменту політики **Андрій Никончук** пояснив, що є три складові тарифу на центральне опалення для споживачів: це вартість виробництва послуги, яка є базовою, транспортування й власне постачання ресурсу.

«У вартості виробництва складова газу сягає 80% й, відповідно, переважно впливає на ціну. Якщо «Київтеплоенерго» пропонувало підвищити ціну базової складової з 964,19 до 1250,01 грн за гігакалорію, не збільшуючи основного тарифу, постає питання: куди підуть гроші від цього підвищення, враховуючи те, що принаймні за останні півроку газ із місяця в місяць дешевшав», - наголосив він у коментарі, додавши, що на етапі планування виробник послуги може закласти будь-що і що наразі в Україні не можна казати про прозоре тарифоутворення.

На переконання експерта, головний підступ столичного теплокомуненерго в тому, що у своїх формулюваннях вони вказують на те, що НАРАЗІ тарифи залишаться незмінними.

«Тобто це означає, що це «наразі» сплине. Вірогідно, після того, як НКРЕКП затвердить встановлений постачальником тариф. Але чомусь «Київтеплоенерго» соромиться в цьому зізнатися», - додав він.

Газ всьому голова. Те, що тариф на опалення формується у залежності від вартості газу, є аксіомою. І тут також виникають запитання.

Директор енергетичних програм Центру світової економіки і міжнародних відносин **Валентин Землянський** констатував, що через відсутність прогнозованої політики та невизначеності щодо вартості газу, ТКЕ не можуть чітко визначити, яким має бути тариф на опалення. Але ніхто не хоче працювати собі в збиток. Тому, за його словами, теплоенерго у багатьох містах України переглядали тарифи, виходячи з ціни на газ у 8,5 тис. грн за тисячу кубометрів.

«Якою буде ціна газу в цьому опалювальному сезоні, поки ніхто сказати не може, в тому числі й «Нафтогаз», який тільки й говорить про тенденцію зростання вартості блакитного палива. А з 1 січня взагалі настане так звана ера ринкових цін - тобто вільних і таких, що взагалі не контролюються урядом. І найімовірніше, вартість газу дійсно не контролюватиметься урядом», - констатував він у коментарі.

Андрій Никончук своєю чергою припускає, що новий уряд оминає тарифне питання через те, що поки нема чого сказати. «Вони не мають відповіді на це питання, бо тепло- й водопостачання є наразі найбільш проблемною сферою, де не працюють ринкові механізми», - зазначив він.

Враховуючи курс на скорочення програми субсидювання населення, експерт не виключив, що найближчим часом уряд ухвалить постанову, якою буде встановлено граничну вартість комунальних послуг, на які може розповсюджуватися державна підтримка у вигляді субсидій. Умовно кажучи, субсидія покриватиме вартість гігакалорії на рівні 1000 грн. Якщо тариф у регіоні вищий, різниця ляже на плечі споживача. Звичайно, не за пільговою ціною...

Обидва експерти впевнені, що подорожчання тарифів на опалення для населення все ж відбудеться.

А Валентин Землянський вважає, що в середньому по Україні тарифи на опалення зростуть орієнтовно на 20%.

На його переконання, якщо б влада мала на меті виконання передвибірчих обіцянок президента щодо прийнятних для українців тарифів, **уряд мав би ухвалити постанову й зберегти ПСО** (спеціальні зобов'язання з продажу газу для населення за пільговою ціною. - Ред.) **принаймні до кінця опалювального сезону.**

«Тоді б не виникало питань щодо невизначеності з ціною на газ та тарифами на тепло. Крім того, можна було б сміливо казати про перегляд тарифів на опалення й гаряче водопостачання у бік зниження. Адже в «Нафтогазі» заявляють про те, що в них достатній обсяг закачаного газу за серпневою ціною в 6,5 тисяч гривень, який вони реалізовували населенню за умови передоплати напередодні опалювального сезону.

<https://gazetavv.com/news/ukraine/1570809983-tarifna-shokoterapiya.html>

♦ Ядерна енергетика та промисловість

Facenews, Deutsche Welle, NewsMir, 03.10.2019

Рискует ли Украина, покупая ядерное топливо в США?

Олег Климчук

В "Росатоме" утверждают, что замена на АЭС Украины российского топлива американским несет с собой риски. DW разбиралась в проблеме украинских ядерных контрактов. Хотя отношения Украины и России в сфере атомной энергетики далеки по своему конфликтному накалу от газовой сферы, определенная интрига имеется и здесь. Основная тенденция последних лет - стремление украинской стороны поэтапно сократить зависимость от ядерного топлива российской компании ТВЭЛ путем перевода своих АЭС на топливные элементы американской компании Westinghouse.

В своем комментарии исполнительный директор по ядерной и радиационной безопасности и научно-технической поддержке "Энергоатома" **Наталья Шумкова** отметила, что сотрудничество с Westinghouse не ограничивается только закупками ядерного топлива... "Мы покупаем у них инженерные услуги, расчетные коды, дополнительное оборудование для обеспечения обращения с ядерным топливом, произведенным Westinghouse. Этим обусловлена разница в данных Госстата по сравнению с данными по АО ТВЭЛ, с которым у нас успешное сотрудничество исключительно в сфере закупок ядерного топлива", - пояснила Шумкова. По ее словам, стратегия предусматривает, что доля одного поставщика на рынке ядерного топлива Украины с 2020 года должна составлять менее 70%, а с 2025 года - менее 60%.

"Диверсификация поставок свежего ЯТ - вопрос стратегический, он обеспечит отход от полной зависимости от страны происхождения поставщика", - сообщили в "Энергоатоме", подчеркнув при этом, что компания никогда не рассматривала полного отказа от поставок ЯТ из России.

"Внедрение ядерного топлива независимо от поставщика осуществляется согласно нормативно-правовым актам Украины и контролируется со стороны Госатомрегулирования", - заявила Шумкова. - "В настоящее время выполнены все необходимые процедуры и получены все разрешения на эксплуатацию топлива компании Westinghouse, нет предостережений и относительно его безопасной эксплуатации на энергоблоках ВВЭР-1000 в Украине".

"ТВЭЛ видит в Westinghouse своего главного конкурента в Украине. Поэтому появление время от времени в СМИ информации об опасности, угрозе техногенной катастрофы при диверсификации топлива можно понять", - полагает директор энергетических программ киевского Центра Разумкова **Владимир Омельченко**.

У компании в данный момент есть три топливных контракта, "которые предусматривают поставки топлива на все действующие блоки украинских АЭС вплоть до конца срока их эксплуатации". При этом в ТВЭЛ подчеркнули, что "с уважением относятся к политике диверсификации поставок ЯТ, которую последовательно реализует Украина".

В ТВЭЛ однако заявили DW, что топливная компания - единственный в мире производитель проверенного топлива для реакторов ВВЭР-440 и что другие потенциальные производители не занимаются этим топливом "по крайней мере, более 10 лет", что привело к их технологическому отставанию в этом сегменте.

"Энергоатом" получил от Westinghouse предложение относительно предварительного технико-экономического исследования конструкции и технологии производства топливных сборок ВВЭР-1000 в Украине. Это предложение находится на рассмотрении у всех заинтересованных ведомств", - сообщила Наталья Шумкова.

Со своей стороны, российский производитель ТВЭЛ уведомил DW, что компания еще в 2010 году подтвердила свою готовность строить в Украине завод по изготовлению ЯТ по российским технологиям. Но, как сказано в сообщении компании, "в Украине поменялось отношение к проекту; для его успешной реализации нет политических предпосылок и источников финансирования. Если украинская сторона готова реанимировать проект на прежних условиях, мы готовы это предложение обстоятельно и конструктивно рассмотреть".

<https://www.facenews.ua/news/2019/460664/>

ExPro, 03.10.2019

Східний ГЗК за 8 міс. скоротив обсяг виробництва уранового концентрату на 18% - до 612 т

ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» в січні-серпні 2019р у порівнянні з аналогічним періодом 2018р скоротив обсяг виробництва уранового оксидного концентрату на 18% - до 611,9 т, свідчать опубліковані дані Міністерства енергетики та вугільної промисловості.

Вартість виробленого у січні-червні 2019р концентрату становила 1,473 млрд грн. За звітний період підприємство скоротило обсяг видобутку уранової руди на 20,3% - до 354,9 тис т.

У 2018р у порівнянні із 2017р комбінат збільшив виробництво уранового оксидного концентрату на 41% - до 1 179,5 т загальною вартістю 3,589 млрд грн. У січні-липні 2019р у порівнянні з аналогічним періодом 2018р підприємство скоротило виробництво концентрату на 22,3% - до 527,9 т.

<https://expro.com.ua/novini/shdny-gzk-za-8-ms-skorotiv-obsyag-virobnictva-uranovogo-koncentratu-na-18-do-612-t>

Держаторегулювання, 04.10.2019

ДІЯРУ: Україна вивчає нові технології модульних реакторів малої потужності

Вересень 2019 року завершився робочою зустріччю у місті Портленд, Сполучені Штати Америки, між делегацією України, яку очолив **Григорій Плачков**, Голова Державної інспекції ядерного регулювання України, та представниками компанії NuScale Power (США) розробника прототипу модульного реактора малої потужності, SMR.

Довідково: Енергетична стратегія України до 2035 року передбачає продовження строку експлуатації діючих енергоблоків. Водночас, зважаючи на той факт, що в період з 2030 по 2040 роки завершиться продовжений строк

експлуатації 12 енергоблоків з 15 – питання будівництва нових потужностей стає все більш актуальним. Україна долучається до сучасних проєктів в атомній енергетиці з технологіями високого рівня надійності та безпеки. Тому технології SMR розглядаються як одна з альтернативних технологій типу 3+, тобто з високим ступенем надійності і безпеки, які в майбутньому можуть застосовуватися в Україні.

Під час робочої зустрічі учасники обговорили підходи до процесу ліцензування ядерних установок та модульних реакторів малої потужності...

За результатами зустрічі представники сторін домовилися розглянути можливість подальшої співпраці між NuScale Power та зацікавленими українськими організаціями, а також провести, в Україні, регіональний семінар, за підтримки Офісу Міністерства енергетики США та Аргонської національної лабораторії щодо більш детального вивчення технології SMR.

<http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/436811>

ЮУАЕС, Енергоатом, ЗАЕС, 01.10.2019

В Енергоатомі обговорили проєкти інвестпрограм АЕС і каскаду ГЕС-ГАЕС на 2020 рік

Відкрите обговорення проєктів інвестиційних програм АЕС, Ташлицької ГАЕС і Олександрівської ГЕС на 2020 рік відбулося в центральному офісі НАЕК «Енергоатом» в Києві 30 вересня у режимі відеоконференції.

У числі запрошених на южно-українському майданчику у відкритих обговореннях взяли участь також представники органів місцевої виконавчої влади міста-супутника АЕС заступник міського голови **Олександр Кольчак**, начальник управління економічного розвитку **Інна Петрик** і голова Олександрівської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) **Микола Бензар**.

Відкриваючи захід, керівник Дирекції з інвестицій і перспективного розвитку НАЕК «Енергоатом» **Тетяна Амосова** підкреслила: «Для забезпечення стабільної роботи ядерно-енергетичного комплексу необхідне ретельне планування середніх і довгострокових проєктів і їх належне фінансування. У Енергоатомі є чітке розуміння, що від сьогоднішніх інвестицій залежить не лише майбутнє компанії, а й добробут населення нашої країни та стабільний розвиток економіки в цілому. Кошти інвестпрограм спрямовуються на пріоритетні проєкти, які мають стратегічне значення для нашої країни. Це, насамперед, виконання Комплексної програми підвищення безпеки вітчизняних атомних станцій, продовження їх строку експлуатації, будівництво Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива, а також реалізація дороговартісного проєкту з реконструкції техводопостачання на Южно-Українському енергетичному комплексі».

Підбиваючи підсумки відкритих обговорень, начальник відділу управління капітального будівництва ВП ЮУАЕС **Валентина Тілуг** наголосила: «Відкриті обговорення наших інвестиційних програм пройшли успішно. Усі наші пропозиції були почуті та затверджені Компанією».

<https://www.sunpp.mk.ua/uk/article/8021-v-energoatomi-obgovoryly-proekty-investprogram-aes-i-kaskadu-ges-gaes-na-2020-rik>

Інформація на цю тему – Укрінформ, Урядовий портал, 01.10.2019 «Енергоатом назвав пріоритетні проєкти інвестпрограм на 2020 рік».

ExPro, 02.10.2019

Ольга Кошарна: Новий уряд може увійти в історію, підтримавши інвестиційні проекти «Енергоатому»

Новий Кабінет міністрів під керівництвом прем'єр-міністра **Олексія Гончарука** може увійти в історію української атомної енергетики за умови, якщо він не буде продовжувати ганебну практику попередніх урядів, які використовували ДП «НАЕК «Енергоатом» в якості донора на енергетичному ринку, а на противагу цьому – зменшить обсяг ПСО для компанії, дозволить продаж біля 40% її електроенергії на вільному ринку, тим самим надавши можливість компанії заробити кошти для реалізації важливих інвестиційних проектів. Таку думку в коментарі висловила експерт з питань енергетики, директор з комунікацій асоціації «Український ядерний форум» **Ольга Кошарна**.

За словами Кошарної, Кабмін має створити умови, в яких «Енергоатом» зможе самостійно заробляти кошти для реалізації таких проектів як «Енергетичний міст «Україна-ЄС», добудова двох енергоблоків Хмельницької АЕС, добудова гідроагрегатів Ташлицької ГАЕС та інші проекти.

«Для появи у компанії коштів на ці проекти, від уряду вимагається лише знизити обсяги ПСО, які покладені на «Енергоатом» до 60%, надавши можливість продавати 40% атомної генерації на вільному ринку», - зазначила експерт, додавши, що у такому разі «Енергоатом» зможе вийти на ринок двосторонніх договорів, що буде сприяти зниженню цін для промислового споживача.

«Компанія буде заробляти кошти, які необхідні для добудови ряду стратегічно важливих об'єктів, а ринок отримає конкуренцію в сегменті двосторонніх договорів. Проте, сьогоднішня влада приймає рішення про імпорту електроенергії за двосторонніми договорами з Росії та Білорусі. Якщо такі поставки будуть відбуватися рівним графіком, вони, на фоні недостатності маневрових потужностей, можуть призвести до обмежень атомної генерації, особливо в нічні години», - сказала експерт, підкресливши, що рішення про імпорту електроенергії – це питання національної безпеки.

<https://expro.com.ua/novini/noviy-uryad-moje-uvyti-v-storyu-pdtrimavshi-nvesticyn-proekti-energoatomu-ekspert>

Укрінформ, Terminal, 02.10.2019

Енергоатом назвав пріоритетні проекти інвестпрограм на 2020 рік

Про це повідомляє пресслужба Енергоатома з посиланням на керівника дирекції з інвестицій і перспективного розвитку НАЕК **Тетяну Амосову**. «Кошти інвестпрограм спрямовуються на пріоритетні проекти, які мають стратегічне значення для нашої країни. Це, насамперед, виконання Комплексної програми підвищення безпеки вітчизняних атомних станцій, продовження їх строку експлуатації, будівництво Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива, а також реалізація дороговартісного проекту з реконструкції техводопостачання на Южно-Українському енергетичному комплексі», - сказала вона.

У процесі обговорення проекту інвестпрограми АЕС у 2020 році було зазначено, що на реалізацію заходів з підвищення безпечної експлуатації, зокрема, Южно-Української АЕС, закладено 4,8 млрд грн. На підвищення безпеки

планується спрямувати 2,2 млрд грн, на продовження строку експлуатації — 2,1 млрд грн, на підвищення надійності — 523,1 млн грн.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2791131-energoatom-nazvav-prioritetni-proekti-investprogram-na-2020-rik.html>

Atominfo.Ru, 02.10.2019

Атомная энергетика должна играть важную роль в борьбе с глобальным потеплением - британская газета

Если атомная энергетика не получит в Евросоюзе доступ к устойчивому финансированию, то это подорвёт усилия, предпринимаемые в борьбе с изменением климата, говорится в статье, опубликованной в британской "Financial Times" 30 сентября.

Европейский совет рассматривает сейчас возможность присвоить зелёный статус атомной энергетике, что позволит атому претендовать на финансирование от Евросоюза. Ожидается, что против выступают Германия, Австрия и Люксембург.

"История осудит их и те некоммерческие организации..., проводящие кампанию за исключение из энергобаланса крупнейшего в Европе источника чистой энергии в условиях чрезвычайной ситуации с климатом", - эмоционально комментирует действия трёх стран британская газета.

Атомная энергетика должна играть важную роль в борьбе с глобальным потеплением. Если атом будет исключён из зелёного финансирования Евросоюза, то борьба с последствиями климатических изменений станет более сложной и дорогой и может даже потерпеть неудачу, считают авторы статьи.

Atominfo.Ru, 02.10.2019

В Германии предлагают поменять местами очередность закрытия угольных и атомных станций

Министр сельского хозяйства Германии **Петер Хаук** предложил обсудить вопрос об очередности закрытия в этой стране угольных и атомных станций.

По мнению Хаука, сроки службы германских АЭС можно было бы продлить с целью обеспечить более быстрый отказ от угольной энергетике.

Ранее консерваторы из ХСС/ХДС уже предлагали поставить этот вопрос на обсуждение, однако столкнулись с оппозицией в угольной отрасли Германии.

Хаук считает, что можно было бы рассмотреть сценарии, позволяющие отказаться от угля на десять лет раньше, чем планируется сейчас. В частности, можно было бы отвести добавочные десять лет службы для АЭС "Neckarwestheim" и "Philippsburg". Обе названные станции состоят из двух блоков каждая, однако их первые блоки уже окончательно остановлены.

В свою очередь, нидерландское издание Nrc.nl опубликовало статью, в которой подвергло критике энергетическую политику Германии. "Германия создала себе большие проблемы в энергетике", - считают авторы статьи. - "Это единственная страна, планирующая закрыть и атомные, и угольные станции".

Додаткова інформація на цю тему – ЕлектроВести, 01.10.2019 «**Энергетический концерн RWE станет «климатически нейтральным» к 2040 году**». Энергетика меняется стремительно. Германия до конца 2038 года закроет

всю свою угольну генерацию, а «климатически дружественную» низкоуглеродную атомную энергетику, которую RWE мог бы использовать в переходе к углеродно-нейтральному состоянию, намного раньше – к концу 2022 года.

Что будет делать RWE? Ежегодно инвестировать 1,5 млрд евро в ВИЭ. С учётом партнёрских проектов инвестиции могут достигать 2-3 миллиардов евро в год. Цель концерна: стать «одной из ведущих мировых компаний в области возобновляемых источников энергии».

Все угольные электростанции компании в Великобритании, Нидерландах, Германии будут либо закрыты, либо переведены на использование биомассы.

В дополнение к большому международному портфелю ветровых и солнечных электростанций, который будет неуклонно расти, RWE будет опираться на системы хранения энергии, биомассу и газовые электростанции, работающие преимущественно на «зеленом» газе, которые будут необходимы для обеспечения безопасности энергоснабжения.

Рост возобновляемых источников энергии находится в центре внимания нового RWE. Насколько изменится RWE, свидетельствует планируемая структура доходов. Около 60% EBITDA будет генерироваться в бизнесе возобновляемых источников энергии. Около 20% придётся на традиционную энергетику, 10% на торговлю энергией, а оставшиеся 10% - это доходы от финансовых вложений.

«Бурый уголь и ядерная энергия создали фундамент, на котором мы строим новое RWE. Сотрудники, которые работали, работают и будут работать в традиционной энергетике вчера, сегодня и завтра, пользуются нашим огромным уважением. Но каждому виду энергии — своё время. Теперь мы начинаем новую главу в нашей более чем 120-летней истории. С огромным желанием нового — не забывая о своих корнях. Открытость, справедливость и уважение к работе друг друга также будут определять новый RWE», — отмечает глава концерна **Рольф Мартин Шмитц**.

Напомним, что на западе ФРГ десятки тысяч молодых людей вторые сутки подряд проводили международную акцию протеста в защиту климата.

https://elektrovesti.net/67766_energeticheskij-kontsern-rwe-stanet-klimaticheskij-neytralnym-k-2040-godu

Урядовий портал, 04.10.2019

ЄС продовжує підтримувати Україну у створенні геологічного сховища для радіоактивних відходів

У рамках програми «Інструмент співробітництва з ядерної безпеки» Європейський Союз надав підтримку Україні у розробленні Національного плану геологічного захоронення середньоактивних відходів і графіка його реалізації. Під час стартової наради, яка відбулася у Києві за участі представників Європейського Союзу, Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ) та Державного спеціалізованого підприємства «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами» (ДСП «ЦППРВ»), виконавцем проекту було представлено та погоджено план реалізації проекту.

«Українським законодавством передбачено створення геологічного сховища для захоронення радіоактивних відходів. Щоб не перекладати тягар прийняття рішень на наступні покоління, ми уже сьогодні здійснюємо перші кроки щодо його створення. Зокрема, визначено оператора сховища, яким уже розроблено

методику проведення комплексного скринінгу території України задля розробки пропозицій щодо потенційних місць створення геологічного сховища», – розповідає Голова Державного агентства України з управління зоною відчуження **Віталій Петрук**.

«З метою розробки якісного Національного плану нам необхідно вивчити концепції захоронення середньоактивних відходів, що застосовуються іншими країнами. Тільки врахувавши найкращий міжнародний досвід, ми можемо бути впевнені, що українське сховище буде надійним та безпечним», – підкреслила начальник відділу міжнародного співробітництва КМП ДП «ЦОТІЗ» **Анастасія Нечитайло**.

Проект буде реалізовано протягом одного року за технічної підтримки ЄС. Проектом передбачено проведення відповідної оцінки витрат та графіка створення безпечного геологічного захоронення РАВ, а також навчальні тренінги для підготовки українських фахівців, які будуть опікуватися питанням реалізації проекту створення геологічного сховища.

Довідково: Виконавцем проекту є консорціум компаній під керівництвом BGE TECHNOLOGY GmbH (Німеччина) у партнерстві з ANDRA (Франція) та SKB International AB (Швеція). Також консорціум залучатиме до виконання цього проекту українських експертів з «Науково-інженерного центру радіогідроекологічних полігонних досліджень» НАН України.

Реципієнтом проекту є Державне спеціалізоване підприємство «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами».

<https://www.kmu.gov.ua/news/yeuropejskij-soyuz-prodovzhuye-pidtrimuvati-ukrayinu-u-stvorenni-geologichnogo-shovishcha-dlya-radioaktivnih-vidhodiv>

AtomInfo.Ru, 10.10.2019

Експерты: для борьбы с изменением климата энергобаланс должен включать атомную энергетику

Сложно представить, каким образом могут быть достигнуты цели по сокращению выбросов парниковых газовых, если в ближайшие десятилетия не будет увеличена доля атомной энергии в энергобалансе, заявил исполняющий обязанности генерального директора МАГАТЭ **Корнел Феруцэ**, обращаясь с приветственной речью к участникам международной конференции по изменению климата и роли атомной энергии, которая проходит с 7 по 11 октября в Вене.

МАГАТЭ в сотрудничестве с агентством по ядерной энергии организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР) впервые проводит конференцию, посвящённую изменению климата.

В ней принимают участие 550 делегатов из 79 стран и представители 18 международных организаций.

Выступающие на конференции эксперты подчёркивают: **важно учитывать все возможности в обсуждениях, касающихся изменения климата, как только одну из технологий получения энергии перестают рассматривать, поиск решения проблемы становится всё более затруднительным.**

Это сложно, если мы хотим сохранить экономический рост, не навредив при этом окружающей среде, отметил гендиректор агентства по ядерной энергии ОЭСР **Уильям Д. Мэгвуд IV**. По его словам, атомная энергетика может сыграть

серьёзную роль, потому что она конкурентоспособна по цене. Новые технологии, **включая малые модульные реакторы, микрореакторы и реакторы четвёртого поколения**, могут помочь продвинуться на этом пути, отметил он.

Заместитель генерального секретаря ООН по экономическим и социальным вопросам **Лю Чжэньмин** заявил, что атомная энергия может оказать содействие в достижении целей устойчивого развития в повестке на 2030 год и задач Парижского соглашения по климату.

"Действующие атомные электростанции помогают предотвратить выбросы от 1 до 2 гигатонн эквивалента CO₂ в год, если говорить об альтернативах в виде газовой или угольной генерации", - пояснил Чжэньмин.

"Я приветствую дискуссию на этом форуме, посвящённом влиянию на климат и преимуществам ядерных технологий в этой области. Необходимо учитывать все технологические решения, которые позволят достичь целей ООН по борьбе с изменением климата и целей устойчивого развития", - сообщил генеральный директор Организации Объединённых Наций по промышленному развитию (ЮНИДО) **Ли Йонг**.

"В борьбе с изменением климата должны быть использованы все возможности", - подчеркнул глава межправительственной группы экспертов по изменению климата **Хёсон Ли**.

ЗАЕС, РАЕС, Энергоатом, 11.10.2019

На РАЕС прошла планова перевірка Держатомрегулювання дотримання вимог ядерної та радіаційної безпеки

З 7 по 11 жовтня на майданчику Рівненської АЕС працювала комісія Держатомрегулювання України з плановою комплексною перевіркою дотримання вимог ядерної безпеки та захищеності.

Комісію, до складу якої увійшли державні інспектори Держатомрегулювання України, очолив заступник директора Департаменту з питань безпеки ядерних установок – начальник відділу ліцензування діючих ядерних установок – державний інспектор **Валерій Бугай**.

«Робота комісії, яка працювала на РАЕС впродовж тижня, більшою мірою полягала у роботі із документацією, проте відбулись і обходи у зонах суворого радіаційного контролю енергоблоків №№3,4, резервній дизель-електричній станції, де нині тривають роботи з модернізації системи управління. Хотілося б зазначити, що у ході перевірки персонал підприємства відкрито та оперативно надавав інформацію. Члени комісії дійшли висновку, що під час експлуатації енергоблоків Рівненська АЕС дотримується вимог, правил та стандартів ядерної та радіаційної безпеки. Головному інженеру - першому заступнику генерального директора електростанції передано відповідний акт, в якому відображено результати перевірки, зазначено позитивні практики, а також певні рекомендації. Керівництвом РАЕС прийнято усі надані рекомендації, невдовзі будуть розроблені відповідні заходи щодо їх реалізації», - підсумував Валерій Бугай.

<https://www.npp.zp.ua/index.php/ru/node/1664>

ЗАЕС, Енергоатом, 11.10.2019

На ЗАЕС запроваджується система коучингу

Протягом вересня-жовтня на Запорізькій АЕС 700 керівників пройдуть навчання в навчально-тренувальному центрі (НТЦ) за методикою коучингу. Це новий і актуальний напрямок в атомній галузі, що стоїть поряд з лідерством.

Планується, що навчання коучингу повинні пройти усі керівники, які мають у підпорядкуванні хоча б одну людину. Головні завдання коучингу - підвищити ефективність роботи персоналу, прибрати конфлікти в робочих колективах, зробити відносини персоналу та керівників відкритими і довірливими, а також надати співробітникам станції свободу самостійно обрати правильне рішення при виконанні завдань.

Отже, коучинг – це залучення людей до процесу, демонстрація впливу персоналу на сам процес виробництва, позитивний настрій і завоювання довіри та поваги у підлеглих. І при цьому персонал бере на себе зобов'язання виконувати роботу абсолютно самостійно.

Коучинг передбачає систему непокарання, бо тільки в доброзичливій і довірливій атмосфері співробітник стане самостійно шукати кращі рішення на виробництві та брати за них відповідальність. ВАО каже, що коучинг неможливий, якщо персонал не довіряє керівникові. Ця методика передбачає навіть, що підлеглий може зробити зауваження своєму начальнику, якщо той не дотримується прийнятих стандартів.

<https://www.npp.zp.ua/uk/node/1662>

УНІАН, 11.10.2019

Новая экскурсия в Чернобыль: можно попасть внутрь «Саркофага», пройти по «золотому коридору» и увидеть щит управления четвертым блоком ЧАЭС

Влад Абрамов

В Чернобыльской Зоне появились новые маршруты. Теперь, можно не просто побывать внутри «Саркофага», но и увидеть щит управления четвертым энергоблоком. В ночь на 26 апреля 1986 года здесь была нажата кнопка аварийной остановки пятого уровня «АЗ-5». Реактор должен был остановиться. Вместо этого, произошел взрыв, изменивший судьбы миллионов людей.

В этом году Зону отчуждения посетило рекордное количество туристов.

«В 15-м году было 8 тысяч посетителей, в прошлом году - 72 тысячи, в этом - уже 87 тысяч. Из них 17 тысяч - украинцы, и 70 тысяч – иностранцы», - рассказывает глава Госагентства Украины по управлению зоной отчуждения **Виталий Петрук**.

Такому буму немало способствовал сериал «Чернобыль», и, учитывая тенденцию, было решено открыть новые локации для туристов. Разработано еще четыре маршрута и теперь, все желающие могут увидеть помещения, знакомые по архивным фото и декорациям.

«Белые люди». Надо сказать, что львиную долю экскурсии отнимают процедуры, связанные с безопасностью. Все должны убедиться, что ни по дороге внутри знаменитого «саркофага» - объекта «Укрытие» - ни по возвращении, не была получена опасная доза радиации.

Мы несколько раз проходим через специальные измерительные рамки.

Дважды, до и после экскурсии проводится сканирование «счетчиком излучения человека». Нам рассказывают, что главную опасность здесь таит малозаметная пыль: «Можно слегка отереться о что-то и сильно облучиться».

Для того, чтобы физическое загрязнение было заметно, персонал и посетители ходят, как «белые люди». Нам выдают белоснежные робы, шапки, светлую обувь. Руки защищают перчатки. Одноразовые маски подгоняются так, чтобы не оставалось щелей, пыль не должна попасть в легкие или пищевод.

Всем выдается по два дозиметра, один оснащен звуковым сигналом.

«Золотой коридор». Большая часть пути идет по идеально чистому «золотому коридору» без окон. Он соединяет станцию с первого блока по четвертый. Называется он так, из-за того, что стены обшиты золотистым алюминием, который мягко отражает свет ламп. Протяженность – около километра.

По пути наш сопровождающий, сотрудник станции **Сергей Парикваш**, делится впечатлениями от сериала. «Больше одной серии не смог посмотреть. Все было не так. Я работаю тут уже 35 лет и в ту ночь мы с друзьями рыбачили неподалеку. Помню, как мы слышали громкий хлопок. Но такого, как в сериале, чтобы небо светилось и падал радиоактивный пепел – не было. И не орал у нас никто матом на подчиненных, даже во время аварии», - возмущается он.

За очередными толстыми дверями начинаются стены с синей облупившейся краской. Мы практически у цели.

«Сувениры». Зал, где в полумраке стоят остатки щита управления, разделили стеной. Персонал, как правило, проходит по коридору мимо (здесь бываю те, кто занимается радиационным контролем, иногда возникает необходимость в ремонтных работах).

Железный каркас щитов управления практически не пострадал от взрыва, его защитили бетонные стены. Но уровень радиации сейчас многократно превышает норму. Чтобы не поднималась пыль, полы и стены специально обрабатываются. Ты идешь по поверхности, которую словно помыли сладким чаем.

Нам говорят, что на ЧАЭС есть сильнозагрязненные радиацией участки, сотрудники станции их не переходят, а перебегают. Но «туристические места» относительно чисты, можно задержаться и все осмотреть.

Бросается в глаза то, что на щите отсутствуют многие датчики, кнопки, тумблеры. С их помощью контролировали насосы, передвигали управляющие стержни и меняли мощность реактора.

Нам признаются, что большую часть мелких деталей «демонтировали» еще в первые годы после аварии, разобрали на сувениры. Место, где была злополучная «АЗ-5» зияет черной пустотой. Но и без нее впечатлений хватает. Ты видишь квадратный сантиметр, за которым – миллионы жизней. Здесь можно прикоснуться к истории, но, лучше не делать этого в буквальном смысле слова.

Это место максимально приближает к трагедии. Здесь можно пережить шквал самых разных эмоций; осознать, как один миг, решение, действие может изменить безвозвратно все. Но, безусловно, для кого-то из туристов этот объект будет лишь поводом для селфи: «Я на фоне радиации».

<https://www.unian.net/tourism/wheretogo/10700259-novaya-ekskursiya-v-chernobyl-mozhno-popast-vnutr-sarkofaga-proyti-po-zolotomu-koridoru-i-uidet-shchit-upravleniya-chetvertym-blokom-chaes.html>

♦ **Думки. Заяви**

ExPro, ЭлектроВести, 02.10.2019

Ольга Кошарна: Зниження price caps матиме негативний вплив на найбільшого в Україні виробника е/е – «Енергоатом»

Ініціатива зниження цінових обмежень на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку електроенергії матиме негативний вплив на фінансове становище найбільшої генеруючої компанії ДП «НАЕК «Енергоатом», яка на сьогодні вже 90% виробленої електроенергії продає в рамках механізму ПСО для забезпечення незмінності цін для населення.

Таку думку в коментарі висловила експерт з питань енергетики, директор з комунікацій асоціації «Український ядерний форум» **Ольга Кошарна**.

«Автори ідеї зниження price caps не прорахували наслідків такого кроку для найбільшої генеруючої компанії «Енергоатом», на яку і так поклали значний обсяг ПСО, та інших гравців ринку. Така ініціатива матиме негативний вплив на найбільшого виробника», - сказала експерт, додавши, що зниження цінових обмежень на РДН та ВДР призведе до зменшення виручки від реалізації електроенергії «Енергоатомом» на згаданих сегментах ринку.

«На сьогодні не представлено жодних розрахунків, які б підтверджували доцільність або демонстрували ефект від зниження цінових обмежень на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку. Не можна знижувати ціни без належного обґрунтування», - сказала вона.

27 вересня міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** розкритикував НКРЕКП за небажання знижувати цінові обмеження на РДН та ВДР, адже для цього, на його думку, є наступні підстави: низький курс долара та низькі ціни на вугілля на світовому ринку, що дає можливість тепловій генерації закуповувати більш дешеве паливо. Тезу про доцільність зниження price caps міністр повторив в ефірі одного з телеканалів 30 вересня.

До цього, ідея про зміну цінових обмежень висловлювалася народним депутатом, головою парламентського комітету з питань енергетики та ЖКГ **Андрієм Герусом**.

<https://expro.com.ua/novini/znijennya-price-caps-matime-negativniy-vpliv-na-nayblshogo-v-ukran-virobnika-ee--energoatom--ekspert>

Додаткова інформація на цю тему – Деловая столица, ExPro, 02.10.2019 «Существующие price caps обеспечивают энергокомпаниям возможность накапливать уголь на зиму, - министр Оржель». С приближением к отопительному сезону 2019-2020 гг. исчезают экономические основания для снижения ценовых ограничений (price caps) на рынке "на сутки вперед" и внутрисуточном рынке электроэнергии, поскольку, как правило, в отопительный период цены на энергоносители демонстрируют тенденцию к росту.

2 октября, отчитываясь в парламентском комитете по вопросам энергетики и ЖКХ о подготовке ОЗУ 2019-2020 гг., заявил министр энергетики и защиты окружающей среды **Алексей Оржель**.

"Экономические факторы исчезают, которые могут влиять на снижение цены price caps. Мы говорим о том, что с наступлением периода отопительного

сезона цены подрастают (и на энергоносители), и мы наверняка уже со временем, можем рассматривать все меньшее уменьшение price caps", - сказал он.

В то же время министр считает, что оставление значений price caps на нынешнем уровне обеспечивает тепловую генерацию достаточным финансовым ресурсом для накопления угля на складах ТЭС и ТЭЦ для прохождения осенне-зимнего периода 2019-2020 гг.

<http://www.dsnews.ua/economics/sushchestvuyushchie-price-caps-obespechivayut-energokompaniyam-vozmozhnost-02102019184400>

Українська енергетика, 02.10.2019

Економічна доцільність vs енергетична безпека: для чого Україні російські енергоресурси

Під приводом боротьби з олігархами, високими цінами та за екологію новий політикум налагоджує енергетичні стосунки з Білоруссю та Росією.

Таємна правка до закону про використання ядерної енергії. До змін у законодавстві ми могли закуповувати білоруську, російську та навіть молдавську електроенергію - але мова йшла про невеликі обсяги для продажу на балансуєчому ринку та ринку "на добу наперед"...

На жаль, депутати дозволили імпорт е/е для продажу на ринку двосторонніх договорів не у прозорий спосіб через публічний нормативний акт, а через таємні правки до закону "Про ринок електроенергії", які провели через законопроект №1084 "Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії".

Проект під номером 1084 мав врегулювати вимоги до радіаційної безпеки в Україні. Очільник Держатомрегулювання **Григорій Плачков** підкреслив, що їх відомство не подавало жодних правок, які б стосувалися ринку електроенергії.

Правка була внесена стараннями голови комітету з енергетики та ЖКП ВРУ **Андрія Геруса**: при чому, обговорили її вранці того ж дня, коли вона була й проголосована.

"Всі бажаючі купити по двосторонніх договорах зараз змушені купувати лише у цих трьох компаній ("Центренерго", "Донбасенерго" та ДТЕК Енерго — ред.). Тепер можна буде законтрактуватись і на білоруську е/е", — пояснив Герус. Крім того, Герус запевняв, що двосторонніх договорів з РФ, мовляв, не буде...

Імпорт з Білорусі та Росії як тимчасова "перемога". Як пояснює експерт DiXi Group **Богдан Серебренніков**, поки Україна лише на шляху приєднання до ENTSO-E, нам все одно треба шукати дешеву електроенергію. Тож імпорт з Білорусі та Росії у короткостроковій перспективі може дати позитивний ефект для споживачів. При цьому слід пам'ятати, що інтеграція з енергосистемами ENTSO-E для роботи в синхронізованому режимі, передбачатиме відповідне припинення паралельної роботи з енергосистемами РФ та Білорусі.

Російське вугілля для Центренерго. Тільки-но пристрасті з електроенергією трохи вляглися, як група активістів на Львівщині заблокувала вагони, завантажені вугіллям. Учасники блокади перекрили залізницю з вимогою припинити імпорт вугілля з Російської Федерації.

Навіщо Львівщині вугілля аж зі східного закордоння? Герус пояснює: без нього екологічних норм не дотриматися. Та й власних запасів на складах бракує.

А що з імпортом газу? Хоч ми уже більше 1400 днів не замерзаємо без російського газу, у перспективі відновлення імпорту все таки можливе. Принаймні, міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель**, що очолював українську переговорну групу з газових питань у Брюсселі, не відкидає такої можливості:

«Якщо ми повністю виключаємо політичний момент, і немає жодного політичного тиску з російської сторони, і ми переходимо виключно в економічні відносини, взаємовигідні, і хочу підкреслити, вигідні для України, то ми будемо таке розглядати», - сказав Оржель.

У березні 2018 року спроба відновити постачання газу вже була. Український "Нафтогаз" після завершення розгляду справ у Стокгольмському арбітражі спробував замовити газ у "Газпрома" на березень 2018 року за новими цінами. Замість відновлення постачання російський монополіст повернув попередню оплату за газ та оголосив про намір розірвати контракт з "Нафтогазом".

Тож останній газ в "Газпрому" закупили тоді ж, коли й останню електроенергію з РФ - у листопаді 2015 року.

Очевидно, що повернення поставок будь-яких енергоресурсів від країни-агресора - шлях дешевший, швидший і простіший, аніж переформатування ринку електроенергії та збільшення частки присутності на ньому Енергоатома, реформування вугільної промисловості та нарощення видобутку українського газу. Але чи вимірюється втрата енергетичної незалежності категорією "економічна доцільність"?

<https://ua-energy.org/uk/posts/ekonomichna-dotsilnist-vs-enerhetychna-bezpeka-dlia-choho-ukraini-import-rosiiskiykh-enerhoresursiv>

Додаткова інформація на цю тему – Деловая столица, Обозреватель, 03.10.2019 «Дешевый сыр. Чем аукнется Украине закупка электроэнергии в России», Александр Суков. Российская компания "Интер РАО", являющаяся оператором экспорта и импорта электроэнергии, подтвердила российским СМИ, что Украина начала импортировать энергию после четырехлетнего перерыва.

Чтобы сбить накал страстей, который разгорелся после обнародования информации о закупке электроэнергии в стране-агрессоре, Герус на днях решил переложить ответственность на плечи премьер-министра **Алексея Гончарука** - и предложил правительству ввести специальную пошлину на ее импорт. Однако никаких предложений по поводу размера пошлины он не озвучил. Кстати, никаких экономических обоснований эффекта от закупки электроэнергии в России также не прозвучало. Однако возникает парадокс: если импорт из России направлен на снижение цен на электроэнергию для украинской промышленности, то зачем тогда вводит пошлину, которая эту цену повысит?

Цена имеет значение. Генеральный директор Центра исследований энергетики **Александр Харченко** пояснил, что Россия в силу природных условий и дешевого угля может поставлять в Украину электроэнергию по достаточно низким ценам, но конкретные числа в контракте зависят уже от договоренностей между продавцом и покупателем.

Однако некоторые цифры для сравнения "ДС" нашла. Например, в России индекс равновесных цен на покупку 1 МВт-ч электроэнергии на рынке на сутки вперед (отметим - это не рынок двусторонних договоров, где цены ниже) по состоянию на 2 октября составил 1298 руб, или же 494,31 грн. Сравним с

Украиной: цена на нашем рынке "на сутки вперед" для поставки в октябре составила, по данным предприятия "Оператор рынка" 1594 грн за МВт-ч. Разница с Россией - более чем в три раза.

Пока что украинские покупатели забронировали 1,1 ГВт мощностей для поставок из России. Это чуть больше, чем выдает мощности один энергоблок-"миллионник" Запорожской АЭС.

Однако расширить импорт из России можно в несколько раз. По данным компании "Укрэнерго", максимальная величина перетока между энергосистемами Украины и России составляет 3 ГВт, а еще и величина перетока с Беларусью составляет 0,9 ГВт. Для сравнения - максимальные мощности по перетоку с Венгрией, Словакией и Румынией ("Бурштынський енергоострів") составляет всего лишь 0,65 ГВт, с Польшей - 0,235 ГВт.

По словам **Ольги Кошарной**, разрешение закупок электроэнергии в Беларуси и России, стало нашим подарком для обеих стран.

Впрочем, Александр Харченко не считает, что 1,1 ГВт мощностей для импорта - это критичная зависимость от России.

В этом году разрешение на импорт электроэнергии было проташено через парламент 18 сентября. Уже на второй день этот закон ушел на подпись президенту **Владимиру Зеленскому**, 23 сентября вернулся в Верховную Раду с его подписью, а норма об импорте электроэнергии начала работать 24 сентября.

<http://www.dsnews.ua/economics/deshevyi-syr-pochemu-ukraina-vozobnovila-pokupku-elektroenergii-03102019220000>

Главком, 08.10.2019 «**Війна чи бізнес? Кого вдарить російський струм**», Наталка Прудка. З великим запізненням, але **Герус** таки визнав, що електроенергія з країни-агресора таки пішла на український ринок. Щоб зупинити хвилю критики такого рішення нової влади, депутат запропонував втрутитись у ситуацію уряду. Кабінет міністрів, вважає депутат, має впровадити спеціальне мито на імпорт струму з РФ.

Член спостережної ради Інституту енергетичних стратегій **Юрій Корольчук** стверджує, що окремі депутати від «Слуги народу» наполегливо просують ініціативу про зниження цінових обмежень (price caps) на ринку електроенергії, що має призвести до зниження тарифу ТЕС для бізнесу. В ухваленні такого рішення зацікавлений знову ж **Ігор Коломойський**, який домагається дешевшої електроенергії для своїх феросплавних заводів, частка електроенергії у собівартості продукції яких сягає 40-50%.

Граничні ціни діятимуть протягом 9 перших місяців з моменту запуску нового енергоринку, який діє з 1 липня. Регулятор розробив методику розрахунку цих показників.

У 2017 році в Брюсселі керівник «Укренерго» **Всеволод Ковальчук** підписав угоду про умови майбутнього об'єднання енергосистем України і Молдови з енергосистемою континентальної Європи. В угоді на це відведено п'ять років, тобто до 2023 року. Одна з головних вимог вже виконана - Закон про енергоринок, який робить можливою інтеграцію в загальноєвропейську енергосистему, вже запрацював з 1 липня.

Україна була зацікавлена у приєднанні до енергетичного ринку Європи з його величезними експортними можливостями. Через Україну на Захід пролягли високовольтні ЛЕП, потужність яких – 6000 МВт – це втричі більше, ніж

потужність ліній електропередач з України до Росії. В 1995 році уряд ухвалив рішення про інтеграцію окремої південно-західної частини української енергосистеми – «острова Бурштинської ТЕС».

Система ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity) створена в липні 2009 року – вона об'єднала 6 існуючих на той час галузевих асоціацій ATSOI, BALTSO, ETSO, NORDEL, UCTE и UKTSOA, куди входить 42 національні енергетичні компанії Європи.

Об'єднання енергосистеми України з ENTSO-E відкриває нові можливості для нарощування експортного потенціалу. «Україна може стати базовою країною для виробництва та транспортування в європейські країни одного з найбільш високотехнологічних товарів - електроенергії», - вважає колишній міністр енергетики **Іван Плачков**.

<https://glavcom.ua/economics/finances/viyna-chi-biznes-kogo-vdarit-rosiyskiy-strum-630999.html>

Апостроф, Деловая столица, 08.10.2019 **«Соцсети резко раскритиковали правку Геруса об импорте электроэнергии из России»**. Импорт электроэнергии из России угрожает энергонеzависимости Украины и подсаживает нас на энергетическую "иглу" Кремля. Так отреагировали пользователи соцсетей на первую поставку электроэнергии в режиме импорта из России 1 октября.

Экономист **Борис Кушнирук** полагает, что действия Геруса, который пролоббировал поправку к законопроекту с нарушением регламента, должны вызвать интерес у правоохранителей.

1 октября была осуществлена первая поставка электроэнергии из России в режиме импорта. По данным источника на рынке, импорт осуществлен компанией "Юнайтед Энерджи", которую связывают с **Игорем Коломойским**.

<http://www.dsnews.ua/economics/sotsseti-rezko-raskritikovali-pravku-gerusa-ob-importe-08102019162900>

Энергореформа, 04.10.2019 **«Открытие рынка э/э в Украине создает серьезные предпосылки для сотрудничества в этой сфере – Лукашенко»**.

УНИАН, 30.09.2019

Повышения цены на электричество: неизбежность или вероятность

Анна Бредихина

Одним из основных ожиданий украинского народа от нового президента на выборах было снижение тарифов на коммунальные услуги. Новый глава государства **Владимир Зеленский** не раздавал громких обещаний, но по итогам ста дней на посту заявил, что не так важны низкие тарифы, как способность населения оплачивать их. Ставка будет сделана на рост экономики и доходов людей.

Так что же будет с тарифами на потребляемую украинцами электрическую энергию?

Сейчас мы покупаем ее по цене 90 копеек за киловатт для первых ста киловатт-часов и 168 копеек за все, что превышает этот уровень. Промышленные потребители покупают ее в два с половиной раза дороже – чуть более трех гривен за киловатт-час.

Это происходит потому, что в Украине долгое время именно промышленность компенсировала разницу низкой цены на электричество для населения. Сей хитрый механизм назывался перекрестным субсидированием. И не одно правительство нашей страны пыталось найти пути, как от него отказаться.

С запуском с 1 июля 2019 года оптового рынка электроэнергии субсидирование должно было перестать существовать, но на деле получилось так, что механизм обрел другое обличье...

Конечно, для бытового потребителя низкий тариф - это форма справедливости. При сомнительном качестве электроснабжения «платежка за свет» в довесок с оплатой за газ и тепло и так давит на семейный бюджет очень тяжелым грузом. Не поднимать же электрические тарифы еще, когда европейскими зарплатами и не пахнет!

Но позиция предпринимателей, бизнесменов иная. Например, для владельца кофейни высокий тариф бьет по цене, условно, чашки кофе, что делает бизнес не рентабельным.

С промышленниками дела обстоят еще серьезней...

Коммунальщики, особенно, водоканалы, использующие электроэнергию для подачи воды, в свою очередь, просто повышают цены на свои услуги потребителям.

Так дальше продолжаться не может! Несбалансированные тарифы на электричество для населения и промышленности мешают Украине развивать свою экономику.

Открытие рынка электрической энергии, на котором формируются цена как для промышленности, так и для населения, было одним из наших обязательств перед Евросоюзом. Нарушая его, мы расписываемся в собственной неспособности проводить реформы, о которых так много говорим.

Значительный плюс работы хорошо отрегулированного рынка, в который не вмешивается государство, ощутят все категории потребителей - от мала до велика. Уменьшится нагрузка на бизнес и, наконец, закрутятся шестерни промышленного производства и роста экономики. А значит, вырастет способность наших сограждан оплачивать счета за коммуналку. Население сможет в любое время сменить непутевого поставщика, что заставит компании быть более эффективными.

Новым Кабинету министров и президенту совсем скоро придется сделать выбор. Нарушить завышенные ожидания электората, повысив электротарифы населению, но при этом оздоровить рынок и производство. Или продолжать консервировать проблему.

Может, повышение цены на электрическую энергию заодно заставит нас учиться потреблять ее экономно.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10703586-povysheniya-ceny-na-elektrichestvo-neizbezhnost-ili-veroyatnost.html>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 09.10.2019

Не рубайте курку, яка несе золоті яєчка!

Максим Солоненко

Депутати Маневицької районної ради підготували звернення до Верховної Ради, Кабінету Міністрів щодо недопущення приватизації ДП «Волиньторф».

Вони просять залишити це виробництво у державній формі власності, що гарантуватиме забезпечення бюджетної сфери та населення області дешевим місцевим паливом. Зокрема обранці громади відзначають, що нині із 34

торфобрикетних заводів в Україні стабільно працюють лише три: один – у Рівненській області та два – в Маневицькому районі на Волині, що входять до складу державного підприємства «Волиньторф». Обидва разом постачають на ринок 70% усіх торфобрикетів, які виготовляються в Україні.

Щоб не допустити значного подорожчання продукції або взагалі припинення роботи підприємства, депутати райради просять залишити «Волиньторф» у державній власності.

<http://www.golos.com.ua/article/322550>

Економічна правда (колонка), Деловая столица, 11.10.2019

Іван Плачков: Російська мертва петля з крутим піке в енергетиці України
Іван Плачков, голова
Всеукраїнської енергетичної асамблеї

Верховна Рада відкрила імпорту електроенергії з Росії. Це руйнівне рішення для енергетичної безпеки України.

Хочу нагадати, що на зорі незалежності, на початку 90-х років минулого століття Україна мала надзвичайно потужний енергетичний комплекс.

Вугільна галузь забезпечувала видобуток понад 130 млн тонн вугілля на рік, що дозволяло не тільки повністю задовольняти потреби країни, а й експортувати значні обсяги вугілля, в тому числі коксівного.

Нафтотранспортна система України мала пропускну спроможність 114 млн тонн нафти на вході і 56,3 млн тонн – на виході для транспортування нафти до країн Західної, Центральної та Східної Європи.

Потужність нафтопереробки України становила 50,1 млн тонн, що дозволяло повністю забезпечувати внутрішнє споживання світлих нафтопродуктів та експортувати їх до інших країн.

Газотранспортна система України (ГТС) – одна з найбільших у світі – на вході могла прийняти 228 млрд кубометрів газу і передати до інших країн 178,5 млрд кубометрів щорічно.

Максимальний обсяг прокачування блакитного палива становив 120 млрд кубометрів у 2008 році.

Особливу цінність українській ГТС надають 13 підземних газосховищ загальним об'ємом понад 32 млрд кубометрів.

Вражають обсяги видобутку нафти і газу в Україні на початку 70-х років: газу видобувалося до 70 млрд куб.м, нафти і газового конденсату – до 15 млн тонн.

Електроенергетичний сектор, до складу якого входить атомно-промисловий комплекс (атомні станції, видобуток і часткова переробка урану, зберігання відпрацьованого ядерного палива), тепла генерація, теплоелектроцентралі для комбінованого виробництва тепла та електроенергії, гідроелектростанції, а також потужні магістральні електричні мережі та розвинені розподільчі мережі, був одним з найрозвиненіших у світі.

Встановлена потужність генерації на той час становила близько 55 тис. МВт, тоді як сьогодні Україна споживає максимум до 30 тис. МВт.

Пропускна спроможність магістральних електричних мереж на східному кордоні становить 3800 МВт, на західному – 5300 МВт, що підтверджує потужний експортний потенціал української електроенергетики.

Що ж сталося? Чому Україна, незалежна на початку 90-х років, на сьогоднішній день стала енергозалежною?

Проголошення Верховною Радою України мораторію на будівництво і введення в експлуатацію атомних енергоблоків стало першим серйозним ударом для енергетики України.

Потім було прийнято цілу низку політично заангажованих, економічно необґрунтованих, кон'юнктурних, ситуативних і непрофесійних рішень, котрі зашкодили не тільки енергетиці, а й усій державі, що й призвело врешті-решт до нинішньої ситуації в галузі.

На превеликий жаль, ми не тільки не зупинилися, а й з тим же ентузіазмом продовжуємо руйнувати енергетику України.

Жовтень 2019 року несподівано для фахівців галузі, енергетичних експертів та європейських партнерів може стати моментом початку нової залежності України – електроенергетичної.

Поправку №8, яку прийняв парламентський комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, з подальшим голосуванням у Верховній Раді, відкрила імпорту електроенергії з Російської Федерації.

Чим же керувався голова профільного комітету Андрій Герус? Важко сказати. Протягом кількох останніх років, будучи енергетичним експертом, він безкомпромісно захищав українську енергетику від зовнішньої експансії і з не меншим ентузіазмом відстоював енергонезалежність України.

Вже з 1 жовтня розпочалися перші поставки російської електроенергії рівним графіком потужністю 100 МВт. Єдиним експортером з російського боку є державний монополіст "Інтер РАО".

Цією публікацією я хочу попередити загрозу, що насувається, яка для України стане дуже болючою і з достатньо великими економічними втратами. Ми добре знаємо, що таке "Газпром".

"Інтер РАО" – не менш потужна зброя впливу та експансії Росії на ринки сусідніх держав.

Це не перша спроба "Інтер РАО" увійти до енергетичного ринку України і взяти найбільш платоспроможних споживачів, навіть демпінгуючи цінами.

Наприкінці 90-х років від "Інтер РАО" неодноразово надходили дуже наполегливі пропозиції. Вони хотіли використовувати магістральні електричні мережі України, витіснивши українських постачальників, і постачати електроенергію до європейських країн.

Тоді керівництво галузі за підтримки перших осіб держави відстояло позиції української електроенергетики, прийнявши рішення працювати ізольовано, роз'єднати усі зв'язки з Росією по електричним мережам.

Було важко, але ми пропрацювали в такому режимі майже півтора роки.

Повна версія статті: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2019/10/11/652519/>

♦ Кадрові питання (нові призначення)

Українська енергетика, 30.09.2019

Бойко залишиться радником міністра енергодовкілля

Наталія Бойко звільнилась з Міністерства енергетики та вугільної промисловості України за власним бажанням. "Я відмовилася від пропозиції бути замом. Я залишуся радником по точкових питаннях і сконцентруюся на наглядовій НАК ("Нафтогаз України" — ред.)", — розповіла Бойко.

Нагадаємо, Наталія Бойко з лютого 2017 року працювала заступником міністра енерговугілля з питань євроінтеграції. Після формування нового уряду вона була єдиним заступником міністра, якого залишили працювати разом з новим міністром **Оржелем**.

З 11 вересня уряд призначив Бойко та Юлію Ковалів представниками держави в наглядовій раді НАК "Нафтогаз України", та відкликав попередніх представників — **Володимира Демчишина, Сергія Попика та Костянтина Мар'євича**. Окрім того, до наглядової ради "Нафтогазу" входять три незалежні директори - **Клер Споттсвуд, Бруно Лескуа, Амос Хохштайн**.

<https://ua-energy.org/uk/posts/boiko-zalyshytsia-radnykom-ministra-enerhodovkillia>

Енергореформа, Украинские Новости, 01.10.2019

Кабмин увеличил предельное количество заместителей главы Минэкоэнерго до восьми

Кабинет министров изменил предельное количество заместителей главы Министерства энергетики и защиты окружающей среды, увеличив его с пяти до восьми человек. Соответствующее постановление №854 от 29 сентября обнародовано на правительственном портале. "Министр энергетики и защиты окружающей среды может иметь не более восьми заместителей, включая первого заместителя министра, а также замминистра по вопросам европейской интеграции", – отмечено в тексте постановления.

В настоящее время кандидатами на должность замминистра являются руководитель ряда ветроэнергетических проектов **Виталий Шубин**, заместитель главы и проектный менеджер офиса Национального инвестиционного совета при президенте Украины **Константин Чижик**, исполнительный директор Ассоциации газодобывающих компаний Украины (АГКУ) **Роман Опимах**.

<http://reform.energy/news/kabmin-uvelichil-predelnoe-kolichestvo-zamestiteley-glavy-minekoenergo-do-vosmi-12609>

Українська енергетика, 03.10.2019

Уряд відмінив конкурс на держсекретаря Міненергодокілля

Наразі тимчасовим держсекретарем міністерства є **Михайло Томахін**.

Кабінет міністрів скасував свою постанову про оголошення конкурсу на посаду державного секретаря Міністерства енергетики та захисту довкілля. Відповідне рішення опубліковане на Урядовому порталі.

Відзначимо, в вересні уряд призначив виконуючим обов'язки держсекретаря нового міністерства Михайла Томахіна, який займав аналогічну посаду в Мінприроди.

Натомість уряд звільнив держсекретаря реорганізованого Міненерговугілля **Максима Немчинова**. Наразі, як повідомив Немчинов, йому не запропонували нової посади.

<https://ua-energy.org/uk/posts/uriad-vidminyv-konkurs-na-derzhsekretaria-minenerhodovkillia>

Delo.ua, Украинские Новости, Апостроф, Главком, 04.10.2019

Замминистра энергетики может стать человек, связанный с окружением Курченко и Иванющенко, – СМИ

Советником министра энергетики и защиты окружающей среды **Алексея Оржеля** по вопросам развития угольной промышленности стал **Станислав Ковалевский**. Об этом стало известно в ходе совещания у министра с представителями отрасли, прямую трансляцию которого осуществлял народный депутат, глава Независимого профсоюза горняков Украины **Михаил Волюнец**.

Выяснилось, что новый советник работал в структурах, подконтрольных экс-нардепу **Юрию Иванющенко**, а также имеет связь со структурами из окружения **Сергея Курченко**, которые поставляли уголь на "Центрэнерго".

Волюнец отметил в комментарии изданию, что советник министра может и будет назначен, но у него нет ни влияния, ни ответственности.

О Ковалевском упоминало издание "Наші Гроші" в 2012 году, когда он являлся директором ООО "ТД "Энергоуголь". Фирма провела 2 сделки с ПАО "Донбасэнерго", продал партию угля для сжигания на ТЭС за 861 млн и 1,68 млрд гривен. Журналисты выяснили, что компанию создали специально под тендер. Также издание отмечало, что в 2008 году, когда Ковалевский возглавил донецкий филиал "Экойл", в состав учредителей фирмы входил **Сергей Дядечко**, сочетавший "Родовид банк" со структурами Юрия Иванющенко. "Экойл" владела в том числе и шахтой "Белозерской", где работал директором Ковалевский.

<https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/zamministra-energetiki-mozhet-stat-chelovek-svja-358848/>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 03.10.2019

За транзитом газу стежитиме граф Вальдерзее

Наталія Писанська

Німецький уряд створив посаду уповноваженого із забезпечення транзиту російського газу через ГТС України, про що нині ведуть тристоронні переговори Київ, Москва та Брюссель. Канцлер Німеччини **Ангела Меркель** призначила на неї **графа Бернарда Вальдерзее**.

Графу Вальдерзее 67 років. Раніше працював послом Німеччини у Бразилії, Уругваї, Аргентині. Нині має не менш важливе завдання щодо врегулювання «газових» питань за-для енергетичної безпеки країн Європи.

Новий контракт досі не укладений.

Оскільки Німеччина, лобіюючи проект «Північний потік-2», водночас наполягає, що й українська «труба» має бути заповнена, то вочевидь граф

Вальдерзее значною мірою і має бути тим стерновим, котрий сприятиме, аби корабель переговорів ішов потрібним фарватером.

<http://www.golos.com.ua/article/322326>

Українська енергетика, ExPro, Энергореформа, Голос.ua, УНН, 08.10.2019

**Два члени НКРЕКП заявили про бажання звільнитися,
щоб дати президенту перезавантажити комісію**

Члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), **Олександр Формагей** та **Євген Магльованний** планують звільнитися зі складу Регулятора. Про це написав Формагей у Facebook.

<https://ua-energy.org/uk/posts/dva-chleny-nkrekp-zaiavyly-pro-bazhannia-zvilnytysia>

Додаткова інформація на цю тему – Українська Енергетика, 09.10.2019 «Президент Зеленський може отримати контроль над тарифами в енергетиці». Два члени регулятора подали у відставку, що дозволяє президенту оперативно ввести в комісію своїх людей і, як мінімум, на три місяці отримати більшість в регуляторі

В Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), зайняті п'ять посад, які обіймають **Оксана Кривенко** (голова комісії), **Олена Антонова**, **Дмитро Коваленко**, **Євген Магльованний** та **Олександр Формагей**.

Наразі дві посади членів комісії вакантні, адже конкурс на них заблокований з минулого року судовими позовами з боку экс-голови НКРЕКП **Дмитра Вовка** та нинішнього очільника департаменту регулювання відносин в сфері енергетики **Антон Гудаченка**.

Ще дві посади стануть вакантними, якщо президент **Володимир Зеленський** прийме відставку Формагея та Магльованого.

Для прийняття рішень, на засіданні комісії має бути кворум — не менше чотирьох членів.

Якщо президент призначить своїх тимчасових членів на всі вакантні посади, його представники отримають більшість в регуляторі. Це буде новий кворум, який дасть президентові вплив на тарифи у сферах електроенергетики, газу, теплопостачання, а також регулюванні цих ринків.

<https://ua-energy.org/uk/posts/prezydent-zelenskyi-mozhe-otrymaty-kontrol-nad-taryfamy-v-enerhetytsi>

Урядовий портал, Українська Енергетика, 09.10.2019

Міністерство енергетики та захисту довкілля отримало 2 нових заступників

Уряд на засіданні 9 жовтня призначив першим заступником Міністра енергетики та захисту довкілля **Шубіна Віталія Миколайовича**.

Також Уряд призначив **Чижика Костянтина Григоровича** – заступником Міністра енергетики та захисту довкілля з питань європейської інтеграції.

Довідково:

Шубін Віталій Миколайович, 1982 р. народження, раніше працював на посаді директора ТОВ «Дніпро-Бузька вітрова електростанція». Закінчив

«Київський університет туризму, економіки і права» за спеціальністю «Правознавство» та Національну академію державного управління при Президентові України, магістр державного управління. Після закінчення навчання працював на різних підприємствах енергетичної галузі.

Чижик Костянтин Григорович – 1991 року народження, досі працював головою ГО «Офіс Інвестиційної Ради» при Президентові України, освіту здобув в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, спеціальність - «Міжнародна інформація», кваліфікація – аналітик консолідованої інформації у сфері міжнародних відносин, перекладач з англійської мови, молодший науковий співробітник (інформаційна аналітика).

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245404034

Урядовий портал, Українська енергетика, 14.10.2019

Міненергодовклля отримало двох заступників міністра

Кабінет Міністрів призначив заступниками міністра енергетики та захисту навколишнього середовища **Романа Абрамовського** та **Олексія Рябчина**. Про це йдеться в повідомленні на сайті Кабміну.

З лютого по вересень 2015 року Абрамовський обіймав посаду заступника міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

З липня 2012 по січень 2013 року і з грудня 2014 по лютий 2015 року він був заступником директора будівельної компанії "Ріола Модуль ЛТД".

Рябчин раніше був депутатом Ради 8-го скликання від фракції "Всеукраїнське Об'єднання "Батьківщина".

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-vidiliv-1-mlrd-griven-na-viplatu-zarplat-shahtaryam-ta-prijnyav-nizku-inshih-vazhlivih-rishen>

♦ Цікаві новини

Енергореформа, 08.10.2019

"Укрэнерго" внедряет информационные системы управления активами на почти 3 млн долларов

Оператор системы передачи НЭК "Укрэнерго" совместно с компаниями "Эрнст энд Янг" и "ИНТЕГРА" начал проект внедрения автоматизированной системы по управлению основными фондами на платформе IBM Maximo.

Как сообщает пресс-служба НЭК, новшество создаст единое информационное пространство для планирования, контроля и координации работ по ремонту и обслуживанию активов компании.

В проекте предусмотрена мобильная версия - когда работники будут иметь доступ к данным системы с мобильных устройств и смогут оперативно вносить информацию в систему.

Такие автоматизированные EAM системы эффективно функционируют у ряда системных операторов ENTSO-E, среди которых FINGRID (Финляндия), ERDF (Франция), PSE (Польша) и др. Кроме того, по данным международного исследования консалтингового агентства A.T.Kearney, использование EAM системы позволяет снизить около 30% количества технологических нарушений в сетях за счет повышения количества плановых работ и своевременного выявления дефектов.

Запуск в промышленную эксплуатацию IBM Maximo предусмотрено в январе 2021. Проект финансируется за кредитные средства Международного банка реконструкции и развития в сумме 2,89 долларов.

<http://reform.energy/news/ukrenergo-vnedryaet-informatsionnye-sistemy-upravleniya-aktivami-na-pochti-3-mln-dollarov-12660>

Mind.ua, 03.10.2019

В США вважають, що Росія може використати Білоруську АЕС як «троянського коня»

Білоруська АЕС, яка будується за російським проектом, є «троянським конем» Росії, заявив в інтерв'ю АРР колишній командувач Сухопутними військами США в Європі, відставний генерал **Бен Ходжес**, повідомляє Delfi.

За його словами, будь-який інцидент на БілАЕС потенційно може бути використаний «росіянами як троянський кінь... як обманний привід для оголошення гуманітарної кризи, і ось: російські війська вже у вас на території», сказав він. «Я сподіваюся, що ЄС запропонує значний внесок в сфері експертизи та спостереження, з метою пом'якшення становища перед обличчям можливих аварій на Островецькій АЕС», – сказав Ходжес на безпековому форумі в столиці Польщі.

Генерал Ходжес очолював Армію США в ЄС в 2014-2017 роках. Зараз він працює керівником кафедри стратегічних досліджень в Центрі аналізу європейської політики.

<https://mind.ua/news/20202851-v-ssha-vvazhayut-shcho-rosiya-mozhe-vikoristati-bilorusku-aes-yak-troyanskogo-konya>

Лента.уа, 08.10.2019

Вашингтон предложил снабжать Беларусь топливом для АЭС

Ядерное топливо для строящейся рядом с литовской границей и в 50 км от столицы страны Белорусской атомной электростанции (БелАЭС) могло бы поставляться в том числе из США, заявила замминистра энергетики США **Рита Барануол**. "Реакторы, наподобие тех, которые строятся в Беларуси, безопасно работают в разных странах мира. В будущем топливом их могли бы частично обеспечивать американские поставщики", - сказала она.

Американская чиновница призвала Литву не прерывать диалог с Минском. "США призывают Литву и Беларусь к продолжению переговоров при сохранении прозрачности", - отметила Барануол.

Барануол и ее шеф **Рик Перри** приняли участие в международной конференции по вопросам евроатлантического энергетического сотрудничества в столице Литвы, которая состоялась 7 октября. В Вильнюсе Перри заявил журналистам, что США не намерены вмешиваться в споры по безопасности БелАЭС, и рекомендовал Литве решить вопрос в рамках Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ) и путем диалога с Минском.

<https://lenta.ua/vashington-predlozhit-snabzhat-belarus-toplivom-dlya-aes-25447/>

Национальный банк новостей, 08.10.2019

Студенты-ядерщики из Анкарского университета будут учиться в КПИ

Группа студентов Анкарского университета с февраля следующего года начнет обучение на базе Национального технического университета Украины "Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского" (КПИ).

Соответствующий протокол был подписан в Анкаре проректором по научно-педагогической работе КПИ им. Игоря Сикорского **Сергеем Сидоренко** и проректором Анкарского университета **Сибель Сюзен**.

Ожидается, что первые студенты прибудут в Украину уже в феврале 2020 года и начнут полугодовой курс подготовки, а уже с сентября 2020 года турецкие студенты начнут обучение по магистерской программе, которую осваивают и украинские студенты.

На данное время количество студентов из Турции неизвестно и будет зависеть от количества желающих с турецкой стороны. В КПИ готовы как организовать обучение для отдельных групп из 12-15 студентов, так и организовать обучение в смешанных группах, вместе с украинскими студентами. Обучение будет осуществляться на английском языке.

<https://nbnews.com.ua/obshchestvo/2019/10/08/stydeny-iadershiki-iz-ankarskogo-yniversiteta-bydyt-ychitsia-v-kpi/>

ЭлектроВести, 12.10.2019

Военные США запатентовали компактный термоядерный реактор

Представители ВМФ подали патентную заявку на технологию, которая может совершить революцию в энергетике. Это реактор размером не больше автомобиля, который выдает до 1 трлн ватт мощности.

Энергия ядерного синтеза может заменить ископаемое топливо, обеспечить потребности всего человечества и отправить комические корабли в далекие уголки Вселенной. Беда в том, что технологии экономически выгодного получения такой энергии пока не существует. Однако военные ученые ВВС США надеются изменить ситуацию.

Сальваторе **Сезар Паис**, инженер, уже запатентовавший для ВМФ США сверхпроводники и другие изобретения, получил патент на компактный термоядерный реактор. При размерах от 0,3 до 2 метров в диаметре он может генерировать от 1 млрд до 1 трлн ватт.

Это намного больше, чем выдает любая АЭС в США, но, как и в случае любого патента, будет ли эта технология реализована — не ясно.

Основа изобретения Паиса — элемент термоядерного реактора, названный им «counter-spinning dynamic fusors». Эти конические устройства, защищенные электрическим зарядом, накачивают в камеру газ — дейтерий или дейтерий-ксенон, который затем подвергается нагреву и давлению для термоядерной реакции.

В плазменной камере размещается несколько пар таких устройств, которые быстро вращаются и вибрируют, создавая «концентрированный поток магнитной энергии», в котором сталкиваются атомы газа.

Устройства вибрируют с высокой скоростью благодаря пьезоэлектрической пленке из метаматериала, например, цирконата-титаната свинца. Как утверждает в заявке автор, его предыдущие публикации свидетельствуют, что такой тип вращающейся и вибрирующей электромагнитной системы может создать высокое электромагнитное поле, необходимое для стабилизации реакции.

https://elektrovesti.net/67943_voennye-ssha-zapatentovali-kompaktnyy-termoyadernyy-reaktor

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<https://www.ntseu.net.ua>